

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 124

פרשת משפטים | גילוי שליחות האדם ע"י אהבת ישראל

מסירות אל הנפש

שביבי אור מתורתנו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

1. איזהו חכם? הרואה את הנולד!
3. תגיד לסבך כי הכל בסדר
7. שיח יראי ה'
9. אשרינו מה טוב חלקנו
12. להבין לשון 'חלקנו'
15. 'חבל הכסף' של הנשמה
17. ומה נעים גורלנו
19. כל אדם - ושליחותו
22. סוד עונש הגלגול
29. ואהבת לרעך כמוך
31. חשיבות לימוד התרי"ג מצוות
34. העולה מן האמור להלכה ולמעשה

חוברת זו מוקדשת לעילוי נשמת
יצחק בן צוריה ז"ל
נלב"ע ל' שבט, תנצב"ה

כולנו מצטרפים ללימוד יומי **בספר הקדוש בצור ירום** מהדורת כיס
חוברת שבועית המחולקת לפי שיעורים ללימוד יומי
ניתן לרכוש מנוי לקבלת החוברות

בית המדרש המאיר לארץ

הדפסת והפצת ספרי מורנו ורבנו הרב יודים מיכאל אברג'ל זצ"ל

80200 ת.ד. 345 נתיבות

Office@H-L.org.il

www.haMeir-LaArets.org.il

079-522-1089 • 077-226-5972

קו 'דרכי נועם' - שיעורי התורה להאזנה

08-374-0200

077-223-1130

המאיר לארץ

054-263-8026

לקבלת 'דגע של אור'

1. מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - איזהו חכם? הרואה את הנולד!

פרשת משפטים

איזהו חכם? הרואה את הנולד!

את רבי מנחם נחום?! ואז, צץ בלבו רעיון...

הוא קרא למשרתת שלו ושיתף אותה בתוכנית...

בתו של רבי מנחם נחום היתה צועדת בכל יום מבית אביה במסלול קבוע, בעודה הולכת פגשה אותה המשרתת של רבי יצחק, וביקשה ממנה: את יכולה לעזור לי לסחוב את הסלים לבית הסמוך?

בתו של רבי מנחם נחום הסכימה בשמחה. כשהגיעו אל הבית, המשרתת פתחה את הדלת, דחפה את בתו של רבי מנחם נחום ונעלה עליה...

בתו של רבי מנחם נחום מצאה עצמה עומדת באמצע בית זר, לשמע הרעש יצא קצין רוסי מהחדר הסמוך... הדם אזל מפניה, ופניה חוורו...

הקב"ה ריחם על רבי מנחם נחום ובתו הצדקת... ולפתע, נשמעו דפיקות בדלת, וקבוצת

בכפר הסמוך לעיר טשרנוביל גר יהודי עשיר ושמו רבי יצחק מקאהראדא. והיה רבי יצחק איש ירא אלקים, ותלמיד חכם גדול, אך מעל כל מעלותיו התנוססה לתפארת מדת פזרנותו - ידו היתה פתוחה לכל. כל עני שהגיע אליו או הזדמן בדרכו קיבל מתת יד נדיבה, ובנוסף לכך ביתו היה פתוח לרווחה - כביתו של אברהם אבינו.

צדקתו ופזרנותו מילאו את הארץ... אך, עם כל מעלותיו, שטות אחת היתה תקועה בלבו...

בעיר טשרנוביל הסמוכה התגורר הגאון הקדוש והנורא רבי מנחם נחום, וקדושתו מלאה את הארץ.

רבי יצחק העשיר, לא יכל לסבול אותו. ובכל הזדמנות הציק לרבי מנחם נחום, יזם צרות וגרם לתקלות רבות... ורבי מנחם נחום קיבל הכל באהבה...

רבי יצחק הסתובב בביתו נסער: מתי אני כבר אצליח למוטט

2 מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - איזהו חכם? הרואה את הנולד!

על המסכנים, גם אנו נרחם על מסכן
כמוך, וניתן לך הזדמנות...

לך לרבי מנחם נחום ובקש ממנו
סליחה, ואם הוא יסלח לך נכניס
אותך לגן עדן.

לילה, רבי מנחם נחום ישב בחדרו
ועסק בתורה, ולפתע התמלא
החדר אור, נשמתו של רבי יצחק
הגיעה לבושה בלבושי צדקה מאירים
ומזהירים...

רבי יצחק סיפר לרבי מנחם נחום
מה קרה בשמים.

ורבי מנחם נחום אמר: ספר לי את
כל המעשים הרעים שעשית
להכעיסני. ורבי יצחק החל לספר,
ועל כל מעשה הגיב רבי מנחם נחום
ואמר: אני מוחל לך.

ואז, סיפר רבי יצחק, על מה שעשה
לבתי, שנעל אותה בבית עם
קצין רוסי, כדי שיצא עליה שם רע.

רבי מנחם נחום הביט בו בעיניו
הטובות ואמר: אתה ציערת
את בתי, ואתה צריך לבקש ממנה
מחילה. אם היא תמחול לך - הרי
טוב, ואם לאו - לא אוכל לעזור לך.

בתו של רבי מנחם נחום ישבה
בחדרה, ורבי יצחק התגלה

חיילים הגיעו להתייעץ עם הקצין,
ובתו של רבי מנחם נחום ניצלה את
ההזדמנות ונסה על נפשה...

הבת הגיעה לבית אביה והתמוטטה
על הספה... ימים רבים חלפו
עד שהתאוששה...

רבי יצחק, קלט מה שעשה, וקצת
פחד, וכדי להגין על עצמו,
הלך ושקל את עצמו, וחילק צדקה
לעניים כמשקל גופו...

חלפו כמה שנים, רבי יצחק נפטר
והגיע לשמים...

מיליארדי מלאכי זכות, לבנים,
זכים ובהירים ליוו את
נשמתו למקום המשפט... רעש גדול
התעורר בשמים: מזמן לא פגשנו
בעל צדקה כמוהו...

אחר שדנו בשמים, הודיעו לו:
אשריך שזכית לרחם על
עניים ומסכנים, אשריך שהיית אב
ליתום ומחסה לאלמנה, אשריך על
הצדקה והכנסת אורחים...

אך, עם כל זכויותיך, אין מקומך בגן
עדן! בגלל הצער שגרמת לרבי
מנחם נחום!

אמנם, מכיון שהנהגה כאן בשמים
היא: מדה כנגד מדה, לכן
כמו שאתה - כל ימי חייך - ריחמת

מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - תגיד לסבך כי הכל בסדר...

כל יום היה הילד הזה חוזר עם מכות וחבורות, מילדים שאהבו להתעלל בו, מעמודי תאורה שהיה נתקל בהם, מכלבים שנשכו אותו...

בלילות היה הילד בוכה ומילל על משכבו...

יום אחד ניגשה בתו של רבי מנחם נחום לאביה ואמרה לו: אבא, רחמנות על הילד הזה, איך אפשר לעזור לו?

ואז, גילה לה אביה שהילד הזה הוא גלגולו של רבי יצחק.

הבת הזדעזה וצעקה: אני מוחלת לו מחילה גמורה!

ובחץ, הילד שעמד ליד לול התרנגולים, נפל והתמוטט... ההלויה היתה באותו יום. ורבי יצחק הגיע למקומו בשלום...¹

אליה וביקש ממנה מחילה. והיא לא הסכימה למחול!

כמה שבכה והתחנן, היא סרבה למחול! **ורבי** יצחק הוצרך לחזור בגלגול!

ימים ספורים חלפו מאז, וחנה שהתאלמנה מבעלה חודש אחרי הנישואין, כרעה ללדת.

מלאך חבלה עמד ליד מטת היולדת ובידו נשמתו של רבי יצחק, וכשנולד בן לחנה הכניס המלאך את נשמת רבי יצחק לתוך הוולד...

חלפו כמה ימים, חנה לא הרגישה טוב, מצבה הסתבך והיא נפטרה.

רבי מנחם נחום שידע את כל המהלך לקח את היתום וגידלו בביתו...

הילד גדל, והתברר שהוא שוטה מוחלט, ובנוסף לכך היתה לו מחלת עור קשה מאוד...

תגיד לסבך כי הכל בסדר...

(הובא בספר 'צדיקים נסתרים בדור האחרון' ח"א עמוד קסח):

אחד מנכדי הצדיק הנסתר חכם מנחם מנשה זצ"ל² מספר

מעין החכמה

2. חכם מנחם מנשה היה אחד מגדולי הצדיקים הנסתרים שבדורו.

1. אמונת צדיקים (עמוד 51) לגאון רבי יצחק דוב בר הירש זיע"א.

אהבתי את סבא והתביישתי ממנו, הוא היה בשבילי 'אדם זהב', בעל לב רחום, עם יד פתוחה מאוד, ולא היתה בקשה שביקשתי ממנו והוא לא היה ממלא אותה מיד, אי לכך הורדתי את הכדור, וחזרתי עמו הביתה.

באותו שבוע ביום חמישי ניגש אלי סבא (חכם מנחם מנשה) ואמר: תעשה לי טובה, קח את המכתב הזה ותתן אותו לחכם רבי יהודה ליאון פטילון, אשר מתגורר ביפו, חשוב לי מאוד לקבל ממנו תשובה.

בהיותי בגיל שבע עשרה, למרות התמדתי בלימודים בשיבת 'פורת יוסף', אהבתי לשחק בכדור בעתות הפנאי, וכשסבא היה יוצא בשבת מהבוקר עד הערב לדרוש בכמה בתי כנסיות, היה לי זמן כדי לצאת לשחק בכדור עם בחור שגר בסביבה. תמיד הייתי מקפיד לסיים לפני שסבא היה אמור להגיע, כדי שלא ידע מכך... **שבת** אחת איחרתי, וסבא בדרכו לבית מצא אותי משחק בכיכר השכונה של 'בית ישראל' ליד השטיבלאך, ושאל אותי מה זה, שבת היום!

מעין החכמה

וכאשר שמע את הדברים הנוראים, הבין שמעתה תפרח השנאה בין שני החנויות...

האיש הבוכה יצא מהחנוות. וחכם מנחם נכנס מיד לחנות שכנו ודיבר עמו באהבה ובידידות, בקירוב הדעת ובגילוי חיבה - יותר מכל עת!

הפועל שפסף עיניו, ושאל: איך אתה מסוגל לדבר עמו, לאחר כל מה ששמענו?!

וחכם מנחם השיב: דע לך שהאדם שהיה כאן קודם וחירף את השכן אין זה אדם בכלל אלא השטן, שבכבודו ובעצמו בא בדמות אדם לנסותני אם אחרחר ריב עם ידידי השכן, ובחסדי ה' עמדנו בנסיון!...! (יצדיקים נסתרים בדור האחרון ח"ב עמוד סו).

בין שאר פעליו העצומים הוא כתב את ספרו המפורסם 'אהבת חיים'.

לצורך פרנסתו עבד חכם מנחם מנשה ב'פחחות'. בסמוך לחנות הפחחות שלו היתה חנות נוספת של פחחות, על אף הסמיכות שבין החנויות הזרות, שררה תמיד האהבה והשלום ביניהם.

יום אחד נכנס אדם לחנותו של חכם מנחם, והחל להתייפח בבכי סוער... חכם מנחם ניגש אליו ושאלו: מה קרה?

והלה השיב: 'הפחח' השכן שלך, הוא איש רע! ועשה לי עוולות נוראות ורשעויות... וכך במשך כמה דקות ארוכות 'רצח' את אופיו של הפחח השכן.

בחנותו של חכם מנחם שהה באותה עת אחד מפועליו הקבועים,

מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - תגיד לסבך כי הכל בסדר...

שכן שהיה מתגלח בסכין, ותמיד הייתי מוכיחו כי אסור להתגלח בתער, אבל השכן היה לועג לי.

חלפו שנים ועליתי לארץ, יום אחד עברתי ברחוב אלנבי בתל אביב, ולפתע אני מבחין בחמור שברח לבעליו ורץ לעברי, החמור ניגש אלי ואמר: שמע, אני השכן שלך מטורקיה, תתקן אותי...

לעיני כולם נתתי לו סטירה ואמרתי: לא אתן לך תיקון, סבול את תיקונך! (כנראה שהיה לו טעם בכך לטובת נשמתו).

והמשיך לספר לי סיפורים על כל מיני גלגולים...

דבריו הוציאו אותי מהמציאות אל עבר עולם שונה לחלוטין. לצערי, מתוך שובבות נעורים לא האמנתי לו, הדברים חלפו ליד אזני ולא התייחסתי אליהם ברצינות...

הוא הבחין בכך, אך המשיך בדבריו. **לפתע** נכנס חתול, לא התפלאתי, כי כשנכנסתי אליו עברתי דרך חצר גדולה עם ברווזים, תרנגולים וחתולים, לבית חד קומתי, וכשנכנסים חתולים מהחצר לבית, זה דבר טבעי ביותר.

חכם פטילון היה צייר שגר אז ברחוב אליעזר ליד רחוב שבזי ביפו, סבי חכם מנשה ואבי ז"ל היו בידידות נפש והכירו את ערכו, ובקרב כמה משפחות של יוצאי טורקיה התייחסו אליו כצדיק נסתר ופנו אליו לקבל ברכות ועצות. הוא היה נראה כאדם פשוט ביותר ולא התפעלתי ממנו, אבל הסבא מבקש ללכת, לכן לקחתי את המכתב והלכתי.

במכתב כתב הסבא בלשון טורקית כדי שלא אבין, וכה כתב בקצרה: הנכד שלי מתקלקל, תטפל בו.

הנסיעה ארכה מירושלים ליפו כשעתיים, עקב פיצוץ הסלעים בדרכים שהיו מרחיבים אותם. הגעתי אליו בסביבות השעה שתים וחצי בצהריים, מצאתיו יושב על ספה, עם כובע קסקט, עם זקן שהיה נראה בן שבוע.

אמרתי לו: סבא שלח לך מכתב, הוא מחכה לתשובה.

הוא לקח את המכתב, הסתכל, ואמר: בוא שב לידי. לאחר שישבתי הוא התחיל לספר לי סיפורים על גלגולי נשמות, לדוגמא הוא סיפר לי את המעשה הבא: בטורקיה היה לי

לכי, כבר הכל מתוקן, והיא יצאה ונעלמה מהמקום.

שאלתי בפליאה: האם אתה מדבר עם חתולים? הוא אמר לי בטבעיות: לא ולא, זאת בחורה בת שבע עשרה שתפרה ביום שבת ובאה לבקש תיקון על עוון זה של חילול שבת החמור, ומפני כך התגלגלה בחתול.

סיפרתי לך כעת על גלגולים, הנה אחד מהם...

שאלתי אותו: ומה קרה עם החתולה? והוא השיב: החתולה מתה. הנשמה כבר למעלה, אני רואה אותה למעלה מוסרת דין וחשבון על דברים אחרים.

אמרתי לו: אני לא מאמין לך, ויצאתי החוצה.

כפינת רחוב שבזי, כמאתים מטר מהבית שלו, ראיתי אותה מעוכה על הכביש. משאית עברה עליה. הכרתי אותה לפי הפס הלבן שהיה על גבה. לא שמענו חריקת בלמים ולא כלום, והוא אומר לי שהיא כבר יצאה מהגוף, הנשמה כעת למעלה. חזרתי כולי המום, הוא ראה את הפנים שלי וחיך...

החתולה החלה לייילל, הוא אמר לה: תלכי, תבואי בעוד חצי שעה. ואכן היא יצאה. הוא פנה אלי ושאל: מה השעה? הסתכלתי בשעון ואמרתי לו כי השעה שלש בדיוק.

הוא המשיך לספר לי על נשמות נפטרים וגלגולים, ובעיקר על גלגולים בבעלי חיים.

והנה, לפתע החתולה חזרה, כשהיא כנסה הוא שאל אותי מה השעה, אמרתי לו שלש וחצי בדיוק, מיד פנה אלי ואמר: רואה אתה, היא חזרה אחרי חצי שעה... תן לי כמה דקות אתה, היא עמדה מולו כשהיא נסמכת על כפות רגליה הקדמיות, ראשה מכוון כלפי ראשו ומייללת. אני שמעתי רק את היללות שלה, ושמתי לב שאת ראשה היא נענעה כאדם שמדבר, נדהמתי.

כשהיא סיימה, היא המשיכה לעמוד להסתכל עליו, מחכה לתשובה.

הוא שקע במחשבתו, עיניו היו עצומות, הרגשתי כי הוא לא נמצא במקום.

אחרי כמה דקות שנראו לי נצח, פקח את העיניים ואמר לה:

מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - שיח יראי ה'

והיינו, שכאן גילתה לנו התורה הקדושה את סוד הגלגול.

כל נשמה חייבת להגיע מושלמת לשמים! שלימה במצוות ומעשים טובים (שהוטלו עליה לקיים בעולם הזה), ונקיה מכל חטא ועוון!

ונשמה שמגיעה לשמים חסרה מהמצוות, ומלוכלכת מהחטאים, תצטרך להתגלגל שוב לעולם הזה כדי לתקן...

ועל כך בשיחתנו...

הוא הבין כי כבר התחלתי להאמין. מיד אמר לי: אמור לסבך כי הכל בסדר...

פרשתנו פותחת בפסוק: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֵם לִפְנֵיהֶם" (שמות כא, א). ובזהר הקדוש (משפטים דף צד ע"א) הובא הסברו של רבי שמעון בר יוחאי שביאר את הפסוק הזה כך:

פתח רבי שמעון ואמר: 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם', תרגום, ואלין דיניא דתסדר קדמיהון, אלין אינון סדורין דגלגולא.

שיח יראי ה'

יום אחד⁴ נפגש האמורא רב יוסף עם רב יוסף בנו של רבה, הפגישה מילאה את לבם בשמחה.

ובתוך כדי הדברים שאל רב יוסף את רב יוסף בנו של רבה: באיזה מצוה אביך היה זהיר ביותר?

והוא ענה: אבי, רבה, היה זהיר ביותר במצות ציצית!

בגמרא הקדושה (מועד קטן כח). שיבחו את רבה ורב חסדא, וכך אמרו: רבה ורב חסדא שניהם חכמים וצדיקים, והיה בכח כל אחד מהם לבטל כל גזירות קשות ורעות, ובפרט, לבטל גזירת עצירת גשמים.

לרבה היו כמה ילדים, אמנם רק שנים מהם מוזכרים בש"ס והם: רב יוסף, ורבי חייא.³

מעין החכמה

3. הוא מוזכר בגמרא (ראש השנה לד): שמעה רבי חייא בריה דרבה בר נחמני אזל אמרה לשמענתא קמיה דרב דימי בר חיננא...

4. כמובא בגמרא (שבת קיח:).

ויש להבין, מדוע בא ושאל רב יוסף את שאלתו, מהיכן נודע לו שרבה היה זהיר ביותר במצוה מסויימת?

פעם קרה שרבה עלה בסולם, ונפסק לו חוט אחד מהציצית, ולא זו מהסולם עד שתלה חוט אחר במקומו.⁵

מעין החכמה

על מצות ציצית, ומנהגו היה - שלא לזוז ד' אמות בלא ציצית.

בחודש ניסן אחד, כאשר שב לביתו, לאחר שנעדר ממנו כמה חדשים ואתו צרור כספו שנועד לקניית צרכי חג הפסח הממשמש ובא, עשה דרכו בעגלה שהיתה נהוגה בידי עגלון פשוט.

באחד מקטעי הדרך, ירד רבי משה מן העגלה, וניגש לאחד הסלעים שהיו על אם הדרך, מרחק ניכר מן הדרך הסלולה... בבואו לשוב אל העגלה, נאחזה ציציתו בסלע וניתקה כנף אחת מן הארבע כנפות.

כיון שהקפיד לא לזוז ארבע אמות בלא ציצית, נשאר רבי משה עומד כמסמר נטוע, ולא זו ממקומו.

הוא קורא אל העגלון מרחוק, ומבקש ממנו שיביא לו ציצית מן העיר הסמוכה. העגלון, שידע על הקפדתו הגדולה במצות ציצית של חסיד זה, הסכים לכך בתנאי שיקבל מרבי משה כתמורה את כל צרור הכסף שבידו.

ללא היסוס נטל רבי משה אשכנזי את הכסף שהכין במשך כל החורף, ומסרו לעגלון. על מנת שיביא לו ציצית, טרף החסיד את נפשו, ואת נפש בני משפחתו, בכפו, ובלבד שלא יפגע בקוצו של יו"ד במנהג שקיבל על עצמו.

5. סיפר הגה"צ רבי יצחק זילברשטיין שליט"א (ברכי נפשי, ויקרא עמוד רנו) וז"ל: באחד מהתוועדויות שזכינו להתוועד עם הגה"צ רבי אריה לוי, שמעתי אותו אומר כך:

אחת ממצוות התורה היא מצות "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח). וזכיתי להכיר יהודים שקיימו מצוה זו בכל כחם, והיו מוכנים למסור את גופם וממונם בעד הזולת.

אבל, כיום אני יודע שיש מציאות שבה אדם מוסר עבור אחיו גם את כל העולם הבא שלו, וזו היא מסירות הנפש האמיתית. ואספר לכם:

המעשה התרחש אצל שני האחים הצדיקים, מתלמידי הגר"א, רבי משה אשכנזי ואחיו רבי יצחק. במשך כל ימות השנה היה רבי משה נודד בעיירות, ומלמד תורה את ילדיהם של היהודים, ומוצא פרנסתו בדוחק רב.

בנדודיו אלה היה רבי משה עוסק בצנעה בתורתו ובתפילותיו, וחוזר לביתו רק בשלשת הרגלים, כשעמו צרור קטן של מעות, להחיות את בני המשפחה.

כמנהג חסידי הדור ההוא, שכל אחד חיפש מצוה אחת שעליה מסר את נפשו, היה אותו צדיק מקפיד ביותר

מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - אשרינו מה טוב חלקנו

אשרינו מה טוב חלקנו

ואמר אבא מארי עט"ר רבינו יורם
מיכאל אברג'ל זיע"א (אמרי

נועם, שבועות - מאמר ה) וז"ל:

בשעה שרצה הקב"ה להוריד את
התורה לעולם, סבב אצל

בתפילת שחרית ישנו קטע העוסק
בקשר העצום והיחוד
הנורא שבין עם ישראל לקב"ה, ושם
אנו אומרים: 'אשרינו מה טוב חלקנו
ומה נעים גורלנו'.⁶

מעין החכמה

שהדלתות של פעם לא היו חסומות באופן
הרמטי, הצליחו כמה מבני המשפחה לצפות
בין חורי הדלת במעשיו של רבי משה. והנה
הם רואים שרבי משה פושט את הציצית
מעל גופו, מניחה על מטת החולה, פונה אל
הקב"ה ואומר: 'רבונו של עולם, מצוה אחת
יש לי שהחזקתי בה בכל כחותי, וציצית
שמה, הריני מוותר על כל שכרי בעולם הבא
בעד מצוה זו, ובלבד שזכותה של המצוה
תעמוד לו, לאחי החולה ויקום מחוליו'.

כך עמד רבי משה והתפלל, בבכי ובתחנונים,
ובני הבית נסערים לנפשם לראותו מוסר
את כל עולמו לרפואת אחיו הצדיק.

בתוך זמן קצר עמד רבי יצחק מחוליו,
ולפליאת כל רופאיו הבריא לחלוטין,
והיה כאחד האדם.

סיים רבי אריה ואמר: מסיפור זה
למדתי שישנה מציאות שבה אדם
מוסר עבור אחיו גם את כל העולם הבא
שלו, וזוהי מסירות הנפש האמיתית...

6. לשון זו מופיעה גם בתנא דבי אליהו
רבא (פרק כא).

ומה קרה לבסוף? העגלון ההוא היה אדם
רע לב ואכזר מאין כמוהו, הוא לקח
את הכסף, ונסע ולא חזר. רבי משה נשאר
עתה ערום מכל, גם בלי ציצית, וגם בלי כסף.

במשך למעלה מעשרים וארבע שעות
תמימות נותר החסיד לעמוד
במקומו, ולא זו, עד שריחם עליו אחד מן
העוברים והשבים והביא לו בהשאלה
ציצית כדי שיוכל לשוב לביתו.

לימים, המשיך רבי אריה לספר, חלה
אחיו של רבי משה, הלא הוא
רבי יצחק אשכנזי, שהיה נערץ על כל בני
ליטא (יש אומרים שהוא מחבר הספר הנורא
'ברית עולם' המבאר את סוד כ"ב אותיות התורה).
והרופאים אמרו נואש לחייו.

שלחו בני הבית לקרוא לאחיו, רבי משה
מן העיירות שבהן נדד, כדי שיבקש
רחמים על אחיו. ידוע היה רבי משה גם
בכח תפילותיו, ולכן תלו בו תקוות מרובות.

כשהגיע רבי משה לבית אחיו, נכנס אל
החדר שבו שכב החולה, וביקש
מכל הנוכחים לצאת משם. אבל כיון

מכל העמים, רוממם מכל לשון, וקידשם בקדושתו. ועל כך תיקנו לנו רבותינו הקדושים לתת שבח והודיה לשמו יתברך בכל בוקר (בסדר הקרבנות של תפילת שחרית) ולומר בפה מלא: 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה מאוד ירושתנו'.

ומסביר אדמו"ר הזקן בתניא קדישא (פרק לג) בלשון קדשו: 'כלומר: כמו שהאדם שש ושמח בירושה שנפלה לו הון עתק שלא עמל בו - כן, ויותר מכן לאין קץ, יש לנו לשמוח על ירושתנו שהנחילונו אבותינו'.

הבא נתאר לעצמנו: אדם שמצבו הכלכלי דחוק ביותר, ופתאום הוא מקבל בדואר מכתב, ובו כתוב שיש לו איזו דודה זקנה שבקושי הכיר, וכעת היא נפטרה, וקודם פטירתה החליטה להוריש לו מיליון דולר, ובנוסף לכך גם ביקשה ממנו סליחה ומחילה על כך שזה כל מה שיש באפשרותה להוריש לו. אדם זה שואל את עצמו: 'האם באמת הכוונה אלי?' הוא בודק שהוא לא חולם, וכן שאין לו חוס גבוה וכו'. לבסוף מתברר לו למעלה מכל ספק שאכן הוא זה שזכה בירושה הגדולה הזו. האם נוכל לתאר במילים איזו שמחה תהיה לו

כל אומות העולם, ושום אומה לא רצתה לקבל את התורה!

וכאשר הגיע לעם ישראל, שאל אותם: מקבלים אתם עליכם את התורה? אמרו לו כולם בפה אחד: אנו שומרים את התורה ומוכנים לעשות ולקיים כל הכתוב בה, שנאמר: "וַיֹּאמְרוּ כָל אִשְׂרָאֵל דְּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" (שמות כד, ז).

ומאותה עת נפלאה, נתייחדו עם ישראל והתורה הקדושה זה עם זה בבחינת: "יְהִי לָךְ לְבַדָּךְ וְאֵין לְזָרִים אַתָּה" (משלי ה, יז).

רק עם ישראל לבדם מיוחדים ומאוחדים עם הבורא יתברך ותורתו הקדושה, ואין לזרים חלק עמהם, ועל כך צריכים אנו לשמוח שמחה גדולה ועצומה עד אין קץ.

ועל זה תיקנו לנו ברכה מיוחדת להודות לה' בכל יום: 'ברוך אתה ה', אלקינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה ה', נותן התורה.

כשאדם מברך בבוקר את ברכת: 'ברוך שלא עשני גוי', עליו לרקוד מרוב אושר על הזכות העצומה שנפלה בחלקו להיות מזרע ישראל הקדושים שהקב"ה בחר בהם

11 מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - אשרינו מה טוב חלקנו

הזכות הזאת. על דרך משל, מי שיש לו בבנק כמה עשרות מיליוני דולרים, והוא מצטער ומאבד את הריכוז ולא נרדם בלילה בגלל שיש מישהו שחייב לו שלשים שקל ועדיין לא החזיר לו אותם. כיצד יראה לנו האיש הזה? בוודאי נחזיק אותו למי שאיבד את שפיות דעתו. הלא יש ברשותו סכומי עתק שיוכל להתפרנס מהם בכבוד גדול עד תחיית המתים, והוא מוטרד מכמה שקלים?!

האמת היא שבזמן שאנו עצובים מכל מיני סיבות, אנו נראים בשמים בדיוק כמו אותו אדם, כיון שעצם העובדה שזכינו להיות יהודים, זאת אומרת שאנו העשירים ביותר בעולם. ומאחר שיש בידינו אוצר עצום שכזה, כיצד מסוגלים אנו להיות עצובים ומוטרדים מכל מיני ענייני צער של העולם הזה?! מי שזכה לכזו זכות עצומה להיות יהודי, צריך להגיד בכל בוקר מתוך שירה וריקוד: 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה מאוד ירושתנו'.⁷

ונבוא להעמיק יותר...

באותה שעה?! האם נוכל לתאר במילים כמה הוא ירקוד וישיר באותה שעה?! ובא אדמו"ר הזקן ומלמד אותנו, שהרבה יותר ממה ששמח אדם זה על אותו הון עתק שנפל לו בירושה מבלי שעמל עליו כלל, צריכים אנו לשמוח בכך שזכינו להיוולד כיהודים מבלי שעמלנו על כך כלל.

הלא יש מיליארדי בני אדם בעולם, ודוקא אנו זכינו להיות מאותם קומץ אנשים שנולדו יהודים, והם בנים של הקב"ה. האם יש בעולם ירושה גדולה מזו?! אין לנו ירושה גדולה יותר מזה שאנו זכאים לומר פעמיים בכל יום: 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד'. עצם העובדה שהקב"ה מסכים לנו להמליך אותו עלינו, זוהי המתנה הגדולה ביותר שיכולה להיות. ליהודי יש מה שאין לאף אחד אחר בעולם, לכן הוא צריך להיות המאושר ביותר עלי אדמות. מי שזכה להיות בנו של ה', היעלה על דעתך שחסר לו משהו?!

יהודי צריך להעריך את העובדה שה' זיכה אותו להיות יהודי, כי זה הדבר היקר ביותר עלי אדמות, וכל שאר המעלות הם אין ואפס ליד

מעין החכמה

חלק טו עמוד לו): שמחת 'שלא עשני גוי', היא שמחה שאי אפשר להפר אותה בשום פנים

7. בשיחה שמסר הגה"ק רבי אליעזר שלמה שיק זיע"א אמר (שיחות מוהרא"ש

להבין לשון 'חלקנו'

בתוך אותה תקופה נוראה של חורבן בית המקדש הראשון, ויציאת עם ישראל מארצם לגלות, כתב ירמיה הנביא את מגילת איכה.

במגילה זו תיאר את כל הצרות שעברו עם ישראל, את ההשפלות והבזיונות,⁸ היסורים והמכות, הרדיפות והגלויות...

מעין החכמה

חזר רבי שמחה הביתה, קרא לנחמן הקטן וסיפר לו: הייתי אצל הרבי שלך, והוא סיפר לי שלא רצית לברך היום 'ברכת שלא עשני גוי', זה נכון!!

ענה נחמן ואמר: כשקמתי בבוקר ונטלתי ידים ליד המיטה התמלאתי בשמחה רבה, הנה גוי אינו נוטל ידיו בבוקר, ואני זוכה לטול ידי בבוקר, כי אינני גוי...

ומרוב שמחה שחשתי בנטילת הידים - ברכתי 'שלא עשני גוי'!

ולכן לא יכולתי לברך שוב.

8. במדרש (איכה רבה פרשה א אות ט) הובא (בתרגום לעברית): אמר רבי פנחס: שתי נשים לא טובות התגוררו באשקלון.

מדי יום היו פותחות את סדר יומן בקללות אחת לשניה...

בתוך אותן סערת רוחות, הפליטה אחת מהן לחברתה: יש לך פנים של יהודיה!

חלפה תקופה, והם השלימו. ואז, אמרה אחת לחברתה: על הכל אני מוכנה לסלוח לך, על שקללת אותי ואת אבי ואמי, על שאחלת לי כל מיני 'בשורות טובות'...

ואופן, כי אפילו אם אדם מרגיש עצמו הכי ירוד והכי פחות, ושהוא רחוק מקדושת יהדותו מאוד, עם כל זאת, עליו לזכור תמיד, יהיה איך שיהיה, הרי אינו גוי, ויש לו נשמה קדושה וטהורה, וסוף כל סוף יזכה לתיקון גמור, ולחזור אל מעלת קדושת נשמתו...

וידיעה זו לבד, 'שלא עשני גוי', עליה למלאות את כל מדעיו וחדרי לבו בשמחה גדולה ונוראה, בחזרה טהורה ועצומה... 'אני לא גוי'!

סיפר הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א: כשהיה הגה"ק רבי נחמן מברסלב ילד קטן כבן שלש שנים, חזר יום אחד מהתלמוד תורה ופניו אדומות מבכי...

אביו, רבי שמחה, נחרד, ניגש אליו ושאלו: מה קרה לך, בני יקירי?

הרביה בחדר הרביץ לי!

ניגש רבי שמחה לרביה, ושאלו: מדוע היכית את בני - נחמן?

והרביה השיב: אנחנו אומרים בכיתה ברכות השחר ביחד, וכשהגענו לברכת 'שלא עשני גוי', נחמן שלך לא בירך אותה, וגם כשהערתי לו על כך סירב לברך - אז... נתתי לו אחת!

13 מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - להביך לשון 'חלקנו'

לתוך רחובות העיירה. שרים ונסיכים,
אנשי צבא ויועצי המלך... ובמרכז
ישב המלך במרכבתו ההדורה...

היופי, הפאר, ההדר, המעמד
המלכותי, כבשו כל לב...

המעמד הסתיים, והמלך המשיך
בדרכו ליעד הבא...

אנשי העיירה נותרו תחת השפעת
האירוע... ואז, זרק מישהו
לחלל: הלואי והיה לי קשר עם שר הצבא
- כי אז הייתי מסודר לכל החיים...

חבירו ששמע זאת, ננער ואמר: מה
פתאום, הכי טוב לתפוס
קשר עם המשנה למלך...

בליל קולות נשמעו, כל אחד
ורעיונותיו, כל אחד ותשוקותיו...

רק אדם אחד עמד בשלוב ידיים,
חיך ולא אמר כלום.

נו, למה אתה לא מתערב?! מה
דעתך!?

דעתי השיב האיש - שהדבר
החשוב ביותר הוא לתפוס

ובאמצע המגילה, עצר ירמיה הנביא,
והודיע: דעו לכם, יהודי
קשור לעולם ועד בהקב"ה! אף אחד
לא יכול לנתק יהודי מאלקיו!

וכך אמר: "חלקי ה' אַמְרָה נְפִשִׁי עַל
כֵּן אֶחְיֶה לָךְ" (איכה ג, כד).

ובמדרש⁹ מתבאר כך: גם זקני העיירה
לא זכרו תכונה שכזו.
משאיות מכבי אש הסתובבו ברחובות
והתיזו סילוני מים חזקים לכל עבר...
שכבות אבק, חול ולכלוך, נשטפו
בזרם החזק...

פרחים צבעוניים, מדיפי ריח,
נשטחו במקומות מרכזים...

במות מוגבהות הוקמו, מקהלות
נערים ערכו חזרות אחרונות...

ראש העיירה הסתובב בין רחובות
העיר ודרבן: פחות מעשרים
וארבע שעות לבוא המלך - אלינו!
כל אחד יתרום את כל כשרונותיו
ויכולתו להצלחת 'קבלת הפנים'.

תרועות חצוצרה נשמעו... פמליה
מכובדת מאוד התגלגלה

מעין החכמה

"**רְאֵה** ה' וְהִבִּיטָה כִּי הֵייתִי זֹלְלָה" (איכה
א, יא)...

9. **דברים** רבה (פרשה ב אות לד).

אבל, רק על דבר אחד אני לא מוכנה
לסלוח לך - על שאמרת לי שפני
דומות ליהודיה!...

יש מאומות העולם שבררו להן מיכאל, ויש מהן שבררו להן גבריאל...

אבל ישראל בררו להן הקב"ה, אמרו: 'חֲלָקֵי ה' אֶמְרָה נְפֹשֵׁי, הרי, "שָׁמַע יְשׂרָאֵל ה' אֶלְקֵינוּ ה' אֶחָד" (דברים ו, ד)..."¹⁰

קשר עם המלך! לשום שר ויועץ, גרל ואלוף, אין ביטוח. היחיד שהוא בטוח הוא המלך!

שכולן מתחלפין והמלך אין מתחלף! כך כשירד הקב"ה לסיני ירדו עמו חבורות חבורות של מלאכים, מיכאל וחבורתו, גבריאל וחבורתו...

מעין החכמה

לצעוק עד השמים, אבל הוא היה, למרבה הצער, רגוע מאוד. הוא היה בלי הכרה.

יום אחד היה שם רופא דתי, והוא אמר לאב: אתה יודע, לנו כבר אין מה לעשות, אין בידינו אפשרות לעזור לבנך. אבל אתה - סע לנתיבות, לבבא סאלי. הוא יוכל להתפלל על בנך.

אמר לו האב: איך אשאיר את הבן שלי לבד, במצב כזה?

הרגיע אותו הרופא: מהבחינה הזאת, אין לך מה לדאוג. אני נמצא פה עד השעה אחת עשרה בלילה, ואני אשמור עליו עד שתגיע.

באחת עשרה עשה הרופא עוד סיבוב אחד אחרון בין החולים, וירד לחניון. הוא פגש שם את האב שחזר מנתיבות. אמר הרופא: נכון שבחמש אחר הצהרים כבר היית אצל הבבא סאלי?

נכון, השיב האב בפליאה, מאין אתה יודע?

הסביר לו הרופא: כי בחמש אחר הצהרים הבן שלך כבר התחיל

10. וכך נאמר בפסוק: 'חֲלָקֵי ה' אֶמְרָה נְפֹשֵׁי על פן אוֹחִיל לוי - מכיון שהקב"ה הוא חלקי, אבי ומלכי, על כן אוֹחִיל לוי - אצעק אליו, אקוה ואצפה לישועתו...

בדרשה שמסר הגה"צ רבי שלמה לוונשטיין שליט"א אמר (ומתוק האור, מגילת איכה עמוד רעא) וז"ל: הגה"ק רבי אליהו לופיאן היה אומר: כשאריה רודף אחרי כבש, הכבש בורח. כשהאריה מצליח לתפוס את הכבש, ואוחז ברגלו, הכבש זועק ופועה בקול מר - 'מה... מה...' מתי הוא מפסיק לפעות? כשהאריה תופס אותו בגרון.

בדורות הקודמים - אומר רבי אליהו לופיאן - היו ישראל צועקים, מכיון שהיצר הרע תפס אותם ברגל. אנחנו כבר לא צועקים, סימן שהוא תפס אותנו בגרון...

ליהודי אחד היה בן שאושפז בטיפול נמרץ בתל השומר, ל"ע. המצב היה קשה מאוד. מכונות ומכשירים רבים היו מחוברים לגופו של הבן, ונעשו לו טיפולים קשים. לכאורה, היה הבן צריך

15 מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - 'חבל הכסף' של הנשמה

משמעותו של 'חלק' (בענייננו) היא חלק שוה בין השוים - והוא האור האלקי המתגלה בלבו של כל יהודי ויהודי מעם ישראל... **ועל** זה אנו מודים ומהללים 'מה טוב חלקנו'!

ונמשיך לבאר את החלק השני של התפילה 'ומה נעים גורלנו'... ולפני זה נקדים...

'חבל הכסף' של הנשמה

וביאור הדבר: כי נשמתו הקדושה של כל יהודי היא חלק משם הוי"ה ברוך הוא, בבחינת "חלק אלוך ממעל" (איוב לא, ב), ועיקרה ופנימיותה של הנשמה נמצא למעלה בעולמות העליונים סמוך לכסא כבודו יתברך, ורק חלקה הקטן והחיצוני של הנשמה נמצא למטה בעולם הזה בתוך גופו של האדם.

וכנגד חלק הנשמה שנמצא בעולמות העליונים נאמר 'כי חלק ה' צמו', כי חלק זה עודנו

וביאור הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א (תניא, אגרת הקודש סימן ז) וזתו"ד: ממצמד הר סיני נבחרנו להיות **חלקו** של הקב"ה.

האלקות המאירה בנשמתו של כל יהודי - **ויהיה איזה יהודי שיהיה** - נקראת 'חלק'. כי לכל יהודי מתגלה אלקות המאירה ומחיה אותו.

אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א אמר (פרשת האזינו - מאמר ב) וז"ל: בפרשת האזינו נאמר: "כי חלק ה' צמו יעקב חבל נחלתו" (דברים לב, ט).

פסוק זה מדבר על סוד נשמתו הקדושה של כל אחד ואחד מישראל אשר מורכבת משתי בחינות: חיצונית ופנימיות, וכנגד חיצונית הנשמה נאמר: 'כי חלק ה' צמו', וכנגד פנימיות הנשמה נאמר: 'יעקב חבל נחלתו'.

מעין החכמה

כשלא צועקים, סימן שאין הכרה. **אם** אנחנו לא צועקים, סימן שהננו מחוסרי הכרה, ומה איפוא יהיה אתנו?...

לעשות 'קָרַעְכָּץ', התחיל לגנוח ולאנח - 'איי... כואב לי! אמרתי לעצמי: אם הוא מסוגל, פתאום, להגיד שכואב לו, סימן שהיית אצל הבבא סאלי...'

את כל מצוות התורה, כך חבל ההמשכה נשאר בשלמותו, והקב"ה מזרים דרכו לאדם חיות ושפע וכל טוב הן בגשמיות והן ברוחניות.

אך כשהאדם מבטל מצוה כלשהי או עובר על עבירה כלשהי, נפסק ונחתך אותו חבל דק שכנגד אותה מצוה, ובזה הוא מחסר מחבל ההמשכה, וככל שהוא מרבה לעבור על עוד ועוד מצוות, נפסקים עוד ועוד חבלים דקים מהחבל הכללי, ונגרמת לו חלישות גדולה ביותר, ואם הוא עובר חלילה על עבירה שחייבים עליה כרת, נכרת ונפסק החבל לגמרי, ונאבד הקשר שבין האדם לבוראו.

והתקנה לכך היא עשיית תשובה שלימה, ובעיקר תשובה מאהבה, אשר עליה אמרו חז"ל (יומא פו.): 'גדולה תשובה שמביאה רפאות לעולם', ו'גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד'. והיינו שיש בכח תשובה אמיתית מעומקא דליבא לרפאות ולאחות את הקרע שנוצר בין האדם לבוראו על ידי מעשיו הרעים, ולחבר אותו שוב לשרשו בכסא הכבוד.

ונעמיק יותר...

מחובר ממש למקור שלו למעלה בשמים. וכנגד חלק הנשמה שנמצא למטה בעולם הזה בתוך גוף האדם נאמר 'עֵקֶב חָבַל נַחֲלָתוֹ', כי חלק זה רחוק מעט ממקורו ושרשו, והוא מחובר אליו על ידי חבל רוחני הנקרא "חָבַל הַכֶּסֶף" (קהלת יב, ו).

ודרך חבל זה, המחבר בין חלק הנשמה שבגוף לבין שרשו בעולמות העליונים, יורדים כל שפעו וחיותו של האדם, וכן דרכו עולות כל תפילותיו של האדם לשמים בבחינת "וַתַּעַל שְׁוַעְתְּם אֶל הָאֱלֹקִים" (שמות ב, כג), ודרכו יורדת אליו התורה הקדושה, ועל כן צריך לשמור היטב על חוזקו של חבל זה, ולא לגרום לו חלישות ח"ו.

ומבאר הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א בספרו התניא (אגרת התשובה פרק ה), שחבל רוחני זה דומה על דרך משל לחבל עב השזור משש מאות ושלוש עשרה (תרי"ג) חבלים דקים, וכמו כן החבל המחבר בין חלק הנשמה שבגוף לבין שרשה בעולמות העליונים כלול משש מאות ושלוש עשרה מצוותיה של תורתנו הקדושה, וככל שהאדם נשמר מכל חטא ועוון ומקיים כראוי

ומה נעים גורלנו...

בצמצומים רבים ועצומים, ועל ידי כל צמצום התגלה אור פחות, לא בעוצמת הארה, אלא, בסוג האור, שהאור שהתגלה היה סוג אחר, פחות וחלש יותר...

וברדת הארה למטה, להחיות הנבראים והיצורים והנעשים, היא התחלקה לתרי"ג מיני המשכות הארה מאור אין סוף...

ומספר זה הוא כנגד מצוותיה של תורה, שהרי ישנם בתורה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה.

ותכליתן להאיר לנשמת האדם, הכלולה מרמ"ח אברים ושס"ה גידים.

כאשר יהודי מקיים אחת ממצוות התורה הרי הוא ממשיך על עצמו חלק אחד מהרמ"ח אורות - שכנגדם מצוות עשה, וכאשר הוא נשמר מלעבור על לא תעשה הוא ממשיך על עצמו חלק אחד מהשס"ה אורות - שכנגד מצוות לא תעשה.

ממשיך רבי שניאור זלמן וכותב: והנה, אף שגילוי אלקי זה, על ידי עסק התורה והמצוות, הוא שוה לכל נפש מישראל.

המשיך הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א וביאר (תניא, אגרת הקודש סימן ז) וזתו"ד: אנחנו רגילים לכנות את בורא העולם, 'הקדוש ברוך הוא'.

'קדוש' פירושו: מובדל ומרומם.

'ברוך' פירושו: המשכה וגילוי, כלשון הרגילה בחז"ל, ולדוגמא: 'המברך את הגפן בארץ' (כלאים פ"ז מ"א) שפירושו 'הממשיך את הגפן בארץ'.

'הוא' פירושו: הדבר שהיה בתחילה 'הוא', נסתר ונעלם, ירד בהמשכה והתגלות.

ולתוספת ביאור, כתיב בירמיה: "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'? הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאם ה'" (ירמיה כג, כד)!

ומה שכתוב **'אני'** הכוונה אני ממש! הקב"ה במהותו ועצמותו ממלא ונמצא בכל העולמות, אבל אף על פי כן הוא קדוש ומובדל לגמרי מהעליונים והתחתונים.

וכדי שיוכלו הברואים לקבל חיות ממנו יתברך, צמצם אורו

לתקן ולהשלים דברים החסרים לאותה נשמה, לכן מאירים לה באופן מיוחד הארה והתגלות אלקית מיוחדת במצוה מסויימת.¹¹

ובכל פעם שהוא מקיים את המצוה השייכת לו, הרי הוא מרגיש הארה עצומה ונוראה.

אך, אף על פי כן, מכיון שאין כל הדורות שוים, שישנם דורות שעבודתם העיקרית היתה עניין התורה, ודורות שעבודתם העיקרית היתה עניין הצדקה וכו'.

וכן בדור אחד ישנם נשמות שהיו כבר בעולם הזה וחזרו בגלגול

מעין החכמה

ענהו הנפטר: ידוע לרבי כי בליה זה תיברא נשמה חדשה ואני היא הנשמה, לכן שלחוני הנה.

אמר לו הרבי: לא היה להם לשלוח נשמה אחרת כי אם אותך?

ענהו הנפטר: כבוד הרבי לא הכיר אותי בחיי. אני קיימתי את כל התורה בכל פרטיה ודקדוקיה בסתר והדבר לא נודע לאיש.

אמר לו הרבי: אם כך, מפני מה צריך אתה להתגלגל שנית לעולם הזה?

השיבו הנפטר: קודם פטירתי פשפשתי במעשי וראיתי כי טוב עשיתי בעולמי והיה לי נחת רוח מזה. וכאשר באתי לפני בית דין של מעלה עשו עמי חשבון ואמנם נוכחו בצדקותי, אך עבור מעט הרהורי הגאווה אשר נתפסתי לפני פטירתי, יצא פסק דיני שאשוב לעולם הזה לתקן את אשר קלקלתי אותה שעה.

סמוך לכך, בערב חול המועד סוכות, נולד הרב הקדוש רבי זאב מזבאריז', אשר עבד כל ימי חייו על מדת הענוה וזכה

11. קודם התגלותו של הרבי רבי מיכל יחיאל מזולטשוב קרא פעם, בערב ראש השנה, שמגודל דחקותו לא נמצא בביתו ממון להכין צרכי החג. כאשר נטו צללי ערב, הלך הרב הקדוש למקוה, לבש את בגדיו והלך לבית המדרש להתפלל. לאחר התפילה לקח את מסכת ראש השנה בידו וישב ללמוד.

כעבור זמן קצר, שמע קול היוצא מבין ארון הקודש ומכריז ואומר: לך לביתך.

בתחילה אמר בלבו: אין משגיחין בבת קול, אך משנשמע הקול שנית ושלישית, הלך לביתו ומצא לתדהמתו שולחן ערוך מכל טוב. היו אלה השכנים שדאגו לכך כי בראותם כי לא יהל אור בחלונות ביתו, באו להיוודע על מה זאת ולמה, ובהיוודע להם פשר דבר, הביא כל אחד ואחד מעט מאכלים, עד שנתמלא השולחן מכל טוב. עמד הרב לקדש על הכוס בהתלהבות נוראה מתוך שמחה רבה.

לפתע ראה לפניו איש אחד מבני עירו, אשר נפטר לפני זמן מה ושמו ר' צבי חזן, שהיה מוחזק לאיש תם ופשוט, שאל אותו רבי יחיאל מיכל: מה לך פה?

19 מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - כל אדם - ושליחותו

וְיָמָהּ כָּל מִשְׁפָּטוֹ (משלי טז, לג),
שהגורל יכול בחלק של זה או זה.

**הרי זה העניין של 'מה נעים גורלנו',
שהחלק היפה מה שישנה**

**התגלות אלקית מיוחדת מעניין של
תורה ומצוות מסויים, לנשמה
מסוימת, הוא עניין של 'גורל'
שלמעלה מטעם ודעת...**

**ועניין זה נקרא 'גורלנו' - והיינו,
שבנשמה מסוימת יאיר
האור של מצוה מסוימת בהארה
והתגלות מיוחדת - זה נקרא 'גורל'.**

**שהרי גורל עניינו אינו על פי טעם
ושכל, מדוע זוכה בגורל זה
או אחר, אלא כך נקבע מלמעלה,
כמו שכתוב: "בְּחִיק יוֹטֵל אֶת הַגּוֹרֵל"**

כל אדם - ושליחותו

מלמעלה הארה והתגלות אלקית על
ידי מצוה מיוחדת.

**ולפי הקדמה זו תובן שאלתו של רב
יוסף לבנו של רב יוסף בן רבה:**

באיזו מצוה היה אביך זהיר ביותר?

וענה לו: במצות ציצית.

**הרי שבמצות ציצית האירה לו
התגלות אלקית מיוחדת, ולכן**

היה זהיר בקיומה יותר משאר מצוות.

**וענין זה נרמז בשאלתו של רב
יוסף: אבוך, במאי הוה זהיר טפיי?**

**כי המילה זהיר הוא מלשון מאיר. והיינו
במה האיר לו יותר האור האלקי.¹²**

**חכמינו הקדושים מסדרי התפילה,
תיקנו לומר בכל יום:**

אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים
גורלנו. ומה יפה מאוד ירושתנו.

**ירושתנו היא התורה הקדושה -
'תורה אחת ומשפט אחד**

לכולנו'. בכלליות, ההארה הנמשכת

על ידי קיום תורה ומצוות נמשכת

לכל אחד מישראל בשוה, אמנם

בדרך פרט, לכל יהודי ויהודיה יש

דרך מיוחדת ופרטית בעבודת ה',

כפי תכונותיו הפרטיות, וכן לפי

הזמן והתקופה שנשמתם מתגלגלת

ויורדת לעולם הזה, ולכל אחד, לפי

דרכו המיוחדת לו - מאירה

מעין החכמה

12. באחד ממאמרי הקודש שאמר הגה"ק
רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א,
בשנת תקל"ו, אמר: לכל נשמה יש שליחות

להגיע בה למדרגות רמות ונישאות...
(סיפורי בית דין של מעלה, עמוד קעז, לגאון רבי
ישראל יעקב קלפוחץ זיע"א).

וביאר הרבי מליובאוויטש (היום יום, א' אדר א'): כתיב: "יצא אדם לפעלו ולעבדתו עדי ערב" ¹³ - הנה

וכל המהלך הזה נרמז בפסוק אחד בתהלים: "יצא אדם לפעלו ולעבדתו עדי ערב" (תהלים קד, כג).

מעין החכמה

משכבר הימים, לצאת מאלמוניותו ולהסיר מעליו את מסוה ההסתר. תוך שהוא מקבל עליו את מרות חברו וריעו, הבעל שם טוב, ונעשה תלמיד חבר שלו, פתח אף הוא בית מדרש משלו בפרימישלאן, שם היה דולה ומשקה מתורת רבו ומעמיד תלמידים לשיטתו הקדושה.

לאחר שיצא טבעו של רבי מאיר הגדול בעולם, ושירותו של חסידים נעשו מצויות פרימישלאנה, ניאות אף הוא, כדרך רבו הבעל שם טוב, לצאת כפעם בפעם מעירו, לערוך מסע אל חסידיו שומעי לקחו, במקומות מושבותיהם השונים, למען קרב, בדרך זו, לבס של יהודים נוספים לאביהם שבשמים.

גם החסידים היושבים בברז'אן, נשאו את נפשם לארח את רבם הקדוש, רבי מאיר הגדול, בעירם, למען השרות על המקום, מהודו, זיוו והדרו של אותו צדיק. לימים, נולד בן זכר לאחד החסידים בעיר. כאן מצאו להם בני החבורה הקדושה מקום להפיק את משאלתם, ונסעו כולם פרימישלאנה, בראשותו של בעל השמחה, כדי להזמין את רבם, לחנות את פני עירם וליטול חלק בשמחת הכנסתו של הבן הילוד, בבריתו של אברהם אבינו, עליו השלום. נענה רבי מאיר הגדול להזמנה, וקם לנסוע ברז'אנה.

מיוחדת לבצע בעולם התחתון. בכך מתבטאת הכוונה הכללית של ירידת הנשמה בגוף.

ולכל נשמה יש מצוה פרטית ומדה פרטית שעליה לפעול בהן ולתקן. זהו מה שרבי יוסף שאל את רבי יוסף בריה דרבה: אבוך במאי הוה זהיר טפי? איזו מצוה האירה בו יותר, מפני היותה המצוה הפרטית של רבה.

הכוונה הפרטית שבכל אדם, היא ה"י"ז שהשער לה"י (תהלים קיח, כ) הפרטי שלו, וכפי שמובא בזוהר (בראשית דף ח ע"א) 'דא תרעא לאעלאה'.

שער משמש לכניסה וליציאה. הכוונה הפרטית היא השער דרכו עולים לה' כל המצוות שהאדם מקיים, התורה שהוא לומד והמדות הטובות ואהבת ישראל בהן הוא נוהג. ועל ידי שער זה של הכוונה הפרטית, גם נמשך לאדם שפע של הברכה העליונה ברוחניות ובגשמיות... (ספר התולדות - אדמו"ר הזקן, ח"ב עמוד 317).

13. סיפור הגאון החסיד בעל לשון הזהב רבי מרדכי גרליץ שליט"א (אספקרירה המאירה ח"א עמוד לו) וז"ל:

בסביבות שנת תצ"ה, כאשר הופיע אורו של מרן, הבעל שם טוב הקדוש, בפומבי, וכל הארץ האירה מכבודו, החל גם רבי מאיר הגדול, בן בריתו ואיש סודו

21 . מסילות אל הנפש .

פרשת משפטים - כל אדם - ושלחותו

באוצר הנשמות, וירידתה מדרגא לדרגא עד בואה להתלבש בגוף ונפש הטבעית והבהמית, הוא בשביל 'אדם לפעלו' במלאכות

כל נשמה בירידתה למטה, יש לה מלאכות כלליות ופרטיות.

וזהו 'יצא אדם לפעלו' - דיציאת הנשמה מעמידתה בשמי רום

מעין החכמה

ששוררנו זה עתה: כתוב במזמור: "יצא אדם לפעלו, ולעבודתו עדי ערב" (תהלים קד, כג) - כלומר, ראשית כל, שומה על האדם לצאת לפעול את פעולותיו שלו. לתקן את עצמו ולשפר את מעשיו הוא. רק לאחר מכן, מגיע תור 'עבודתו עדי ערב', אותה עבודה של הוכחת הזולת, הבאה מכח ה'ערבות' - 'ישראל ערבים זה לזה'. לאחר שקיים האדם 'קשוט עצמך', רשאי הוא ויכול גם לקשוט אחרים, לבקרם ולמצוא בהם מומים...

אותם דברים כדרבונות, אשר נאמרו בניחותא ובקול דממה דקה, חדרו אל לבו של הרב לפני ולפנים, והציתו בקרבו שלהבת יוקדת, שעה ארוכה המשיך הרב להסב עוד במחיצתו של הצדיק, כשהוא שותה בצמא כל תיבה ורעיון היוצאים מפיו. לבסוף, בטרם נפרדו איש מעל ריעהו, הביע הרב את משאלתו בפה מלא, להכיר את השיטה הקדושה ולהבינה על בוריה.

לשם כך - נס לו רבי מאיר הגדול - שומה עליך לנסוע מזיבוז'ה, ולשאוב מים מן המבוע הקדוש בכבודו ובעצמו!

תוך ימים ספורים, הגיע רבה של ברז'יאן למזיבוז', ונותר לשהות בה עידן ועידנים, עד אשר זכה ואורה עליו זרח. מאז ואילך, היה הרב לאחד המסתופפים הקבועים בצילו של הבעל שם טוב.

בשעת סעודת המצוה, היסב רבי מאיר הגדול בצידו אחד של השולחן הערוך, כשחסידי, כורתני בריתו עלי זבח, מכתרים אותו בחצי גורן עגולה, ואילו מצידו אחר של השולחן, ישב רבה של העיר, אשר עד היום ההוא, לא מצאה עדיין דרך החסידות הקדושה, מסילות בלבבו.

אותו היום, ראש חודש היה, ציוה רבי מאיר הגדול על חסידי, לשורר זמירות גם לכבודו של יום, כדרכו של הבעל שם טוב, אשר הרבה בעסק סעודת ראש חודש. פצחו החסידים ושוררו את המזמור 'ברכי נפשי' (תהלים פרק קד), הנאמר בראש חודש.

משהבין רב העיר, כי משנת חסידים נשנת לו כאן מול פניו, חרה אפו, ופתח להשמיע דרשה, רצופת ביקורת והטלת מומים נגד שיטתו של הבעל שם טוב. היסה רבי מאיר הגדול את חסידי, ורמז להם להאזין בכבוד ובדרך ארץ לדרשתו של רב העיר. גם משסיים לא הפרו רבי מאיר הגדול וחסידי אח הדומיה, והמתינו למוצא פי הרב. נענה, איפוא, הרב, ואמר אל הצדיק:

חסידי עושי דברו, אומרים, הלא, כי יד ושם לו, למר, בנגלה ובנסתר. בבקשה, ישמיע אף הוא דבר מה לרגל השמחה!

פתח רבי מאיר הגדול ואמר: ברשותו של רב העיר, נאמר דבר מעניינו של המזמור

'עֲדֵי עָרְבִי, שעולה בעילוי אחר
עילוי עד הנועם והעריבות דעצמות
אין סוף ברוך הוא.

ועבודתו הפרטית נקראת 'גורל' -
'ומה נעים גורלנו'.

ונשאר לנו לבאר את סוף המשפט
'ומה יפה מאוד ירושתנו',
אך זאת נשאר לפעם אחרת. ונחזור
לפרשת השבוע...

הכלליות - להגביר הצורה על
החומר. להאיר את העולם באור
תורה ונר מצוה.

'וְלַעֲבֹדְתוֹ' - שהיא מלאכה
הפרטית, **דכל נשמה**
יש לה עבודה פרטית במוחין
ובמדות כפי טבעה ועניינה...

'וְלַעֲבֹדְתוֹ' - אם עסק בעבודתו
כראוי אז הנה עלייתו -

סוד עונש הגלגול

טעמי הדבר ופירושו, לכך נאמר
'אשר תשים לפניהם' - כשולחן
הערוך ומוכן לאכול לפני האדם.

אך בנוסף לדרך הפשט, אומר רבי
שמעון בר יוחאי בזוהר הקדוש
(משפטים דף צד ע"א) שבפרשתנו רמוזים
כל סודות גלגולי הנשמות לצורך
תיקונם, וכוונת התורה באומרה: 'וְאֵלֶּה
הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֵיהֶם' היא,
שמה ילמד לעם ישראל את
המשפטים והדינים שצריכה הנשמה
לעבור בשמים בסודות הגלגול כדי
לבוא על תיקונה. ובלשון הזוהר: **'אלין**
אינון סדורין דגלגולא, דינין דנשמתין
דאתדנו כל חד וחד לקבל עונשיה'.

וביאור הדברים: כל נשמותיהם של
עם ישראל נחצבו ממחצב
הנשמות שתחת כסא כבודו של ה'

בדרשה שמסר אבא מארי עט"ר
רבינו יורם מיכאל אברג'יל
זיע"א אמר (אמרי נועם, משפטים -
מאמר א) וז"ל:

פרשתנו פותחת באומרה: 'וְאֵלֶּה
הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים
לְפָנֵיהֶם' (שמות כא, א), ומתרגם
אונקלוס: 'ואלין דיניא די תסדר
קדמיהון'.

לפי הפשט, הקב"ה מצוה בזה את
משה שישדר לפני עם ישראל
את משפטי ודיני התורה באופן ברור
יחד עם טעמו של כל דבר עד שיבינו
אותם היטב, וכמו שמפרש רש"י: **אמר**
לו הקב"ה למשה, לא תעלה על דעתך
לומר אשנה להם הפרק וההלכה ב' או
ג' פעמים עד שתהא סדורה בפיהם
כמשנתה ואיני מטריח עצמי להבינם

טיפשין אמר: 'כלי ינתנו לכוּבס והן יתחבשו בבית האסורים'.

אף הקב"ה - על גופן של צדיקים אומר: "יבוא שלום ינוחו על

משכבותם" (ישעיה נז, ב), ועל נשמתן הוא אומר: "והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים" (שמואל-א כה, כט), על גופן של רשעים הוא אומר: "אין שלום אמר ה' לרשעים" (ישעיה מה, כב), ועל נשמתן הוא אומר: "ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע" (שמואל-א כה, כט).

מצד אחד רצון הקב"ה שכל נשמה תחזור לכור מחצבתה ולא תלך לאיבוד ח"ו, כמו שנאמר: "וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח" (שמואל-ב יד, יד), אך מצד שני לא ניתן בשום אופן לקבל את הנשמה כפי שהיא מטונפת בעוונות ועליה לעבור תיקון כדי שתשוב לטהרתה כבתחילה. ולשם כך לפעמים צריכה הנשמה להתגלגל שוב לעולם כדי לתקן את מעשיה.

גלגול בצורת אדם יכול להיות עד שלש פעמים ולא יותר, כמו שנאמר: "הן כל אלה יפעל אל פעמיים שלש עם גבר להשיב נפשו מגי שחת לאור באור החיים" (איוב לג, כט-ל), ואם

יתברך ושוכן בתוכם חלק מאורו יתברך, בבחינת "כי חלק ה' עמו" (דברים לב, ט), כלומר, יש חלק מה' יתברך בתוך עמו.

ומכיון שקדושת הנשמה עצומה עד מאוד והיא מאירה יותר מאור השמש, על כן צריך האדם לשמור עליה היטב שלא תתכלך בשום פגם ח"ו ולהחזירה לה' יתברך לאחר אריכות ימים נקיה וטהורה כפי שקיבל אותה ממנו ביום לידתו, כמו שנאמר: "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה" (קהלת יב, ז).

וכן אמרו חז"ל (שבת קנב:) בלשון קדשם:

תנה לו כמו שנתנה לך, בטהרה - אף אתה בטהרה. משל למלך בשר ודם שחילק בגדי מלכות לעבדיו. פקחין שבהן קיפלוּם והניחוּם בקופסא. טיפשים שבהן הלכו ועשו בהן מלאכה.

לימים ביקש המלך את כליו, פקחין שבהן החזירוּם לו כשהן מגוהצין, טיפשין שבהן החזירוּם לו כשהן מלוכלכין. שמח המלך לקראת פקחין וכעס לקראת טיפשין.

על פקחין אמר: 'ינתנו כלי לאוצר והם ילכו לבתיהם לשלום' ועל

להינצל מדין גהינם, וכמאמר המפורסם: 'כל האוכל דג ביום דג - היינו ביום השביעי (שבת) שהרי 'דג' עולה בגימטריא שבע - ניצל מדג'¹⁴ - ראשי תיבות: 'דין גהינם'.

ואם הנשמה צריכה תיקון גדול יותר ולא מספיק לה להתגלגל בדג, הקב"ה מגלגל אותה באחד מן העופות הטהורים שתיקונם קשה יותר מזה של הדגים, כיון שהם טעונים שחיטה כדי להיות מותרים באכילה, ואם כן צריך המגולגל בהם לעבור גם את צער השחיטה כדי להשלים את תיקונו.¹⁵

ואם הנשמה צריכה תיקון גדול יותר וגם גלגול בעופות הטהורים לא מספיק לה, הקב"ה מגלגל אותה באחת מן הבהמות הטהורות שתיקונם קשה יותר מזה של העופות, כיון שבשחיטת העוף די בשחיטת רובו של סימן אחד בלבד, ואילו בשחיטת הבהמות צריך לשחוט רוב שני סימנים (חולין כז:).

תוך שלש פעמים טרם זכה האדם להשלים את תיקונו, מעתה עליו לחזור בגלגול בצורת בעלי חיים. כפי שמבאר באורך האור החיים הקדוש (בראשית א, כו), שאם נותר לנשמה לתקן דבר קטן ביותר, הקב"ה מחזיר אותה לעולם בגלגול של דג, שזהו התיקון הקל ביותר באופן יחסי, כיון שהדג לא טעון שחיטה כדי להיות מותר באכילה אלא עצם אספתו מן הים מתירה אותו.

ולכן צדיקים שצריכים תיקון קל ביותר, פעמים רבות מתגלגלים בדגים. ולכן ישנו ענין גדול לאכול דגים בסעודות השבת, ומה טוב שיהיה הדבר בכל שלשת סעודות השבת, כדי לסייע לצדיקים המגולגלים בדגים להגיע לידי תיקון מושלם, בכך שהם עולים על שולחן השבת שנאמרים עליו דברי תורה ושירות ותשבחות לה' ונאכלים לשם מצות עונג שבת.

ובתמורה לכך שאדם סייע להם בתיקונם, הם משיבים לו ברכה מן השמים וגם מסייעים לו

מעין החכמה

15. סיפר הגאון רבי שלמה גבריאל רוזנטאל זיע"א (התגלות הצדיקים עמוד 50): דרכו שלהגה"ק רבי מנחם נחום מטשרנוביל היתה לחזר ברחבי המדינה ולתור אחר מקומות מושבות היהודים.

14. הגה"ק רבי יעקב רקח (מחכמי טריפולי, חי בין השנים תק"ס - תרנ"א) כתב בספרו 'שולחן לחם הפנים' (סימן רמב, ד"ה הרב) וז"ל: ועל זה רמזו ז"ל, כל האוכל דג ביום דג ניצל מדג...

בעל הבית התפלא: מדוע הרב צריך את העוף כעת בחצות הלילה? הלא לא עת זמן אכילה עתה?

אין לרב מה לחשוש, העוף נמצא במקום שמור, אני בעצמי סגרתי את התיבה וגם המפתח נמצא בידי וגם הבית סגור ומסוגר במפתח והדלתות שלמים.

אז צעק עליו הרב הקדוש בקול רם: לא עת לדבר! רוץ מהרה, חושה אל תעמוד והבא לפני תיכף את העוף בלי שום תירוץ!

בעל הבית נבהל מדברי הרב ורוץ במהירות לחדר, אשר שם היתה מונחת התיבה, אשר בתוכה שם את העוף הנ"ל. ובבואו לתיבה עמד נבהל ומשתומם, **בראותו חתול נמצא בתוך התיבה ודלתותיה פתוחות לרווחה.** והחתול כבר התחיל לאכול מהעוף...

בעל הבית תפס את החפץ הראשון שעמד לידו ויידה בחתול...

נטל את העוף והביאו בזריזות לרבי מנחם נחום. תיכף ומיד נטל הרבי את העוף והתחיל לאכול ממנו בעודו יושב על מטתו, ואכל גם את העצמות של העוף עד כדי גמירה ולא השאיר ממנו מאומה...

בעל הבית עמד כמסומר למקומו...

ורבי מנחם נחום פתח וסיפר: כאשר טבלתי במקוה ביום ששי, התגלה אלי נשמה

של יהודי צדיק שנפטר לבית עולמו, וסיפר לי על התלאות אשר עברו עליו מעת פטירתו ועד עתה... ומשמים גלגלו אותו בעוף ה'קראפאטווי' שקנה בעל הבית... וביקש ממני שאוכל מהעוף ובכך הוא יתוקן...

וכאשר היה מגיע למקום בו התגוררו היהודים או אפילו יהודי בודד, היה עושה ככל שביכולתו כדי להפיח בהם רוח חיים, ולהבעיר את הניצוץ האלקי...

וכך נכתב עליו בהקדמת ספרו 'מאור עינים': מנחם יצא לעבודת הקודש, בכוסף ישא עלות, יעל צאן קדשים... רבא דעמיה, מדברנא דאומתיה, מגיד מישירים דקהילת קודש טשארנאביל ושארי קהילות הקודש...

באחד מנדודיו הגיע לכפר קטן ונידח, רבי מנחם נחום נכנס לעיירה וחיפש - כדרכו - פנים יהודיות.

לא היה קץ לשמחתו כאשר פגש יהודי.

ורבי מנחם נחום החליט להשאר שם לשבת קודש. שמחתו של היהודי לא ידעה גבולות, והוא חיפש מאכל מיוחד להגיש לצדיק.

ליל שבת קודש, רבי מנחם נחום יושב בביתו של היהודי, והיהודי הגיש לשולחן עוף משובח הנקרא 'קראפאטווי'.

הרב הביט בעוף, וביקש: ברצוני לאכול אותו מחר בסעודה שניה.

בעל הבית לקח את העוף והניחה בתיבה סגורה, אשר היתה מונחת באחד החדרים ואת המפתח שמר אצלו. אחר הסעודה וברכת המזון למד הרב זמן מה ולאחר מכן ביקש לנוח קמעא...

שקט השתרר בכל חלל הבית. ולפתע, קם הרב הקדוש ממשכבו וקרא בחפזון לבעל הבית וביקש ממנו להביא לפניו תיכף את אותו העוף שביקש להניחו לסעודת שבת.

שיזכה להאכל על ידי עם ישראל הקדושים בברכה כדת כיון שהוא אסור באכילה. ובגלגול מסוג קשה זה נענשים רק הרשעים שהמירו את דתם וכדומה.

וצריך לדעת שהנפש המגולגלת בבעל חי יודעת ומרגישה

שהיא שוכנת בתוכו מחמת הגלגול, וכן היא יודעת היטב מה הסיבה שבגללה נענשה בכך ומה עליה לתקן. הנפש המגולגלת היא ממש אדם שהוכנס בתוך גופו של בעל חי והוא מוכרח להתנהג כבעל חי - ללכת על ארבע כבעל חי, ולאכול מזון של בעלי חיים וכו' - אף שבאמת הוא אדם, ואין לך צער גדול מזה כפי שמבין כל בר דעת.

ולכן צריך להיזהר ביותר שלא לצער בעלי חיים, וכפי שאמרו חז"ל

ולמטה מהגלגול בבעלי חיים ישנו גלגול בדומם וצומח, ותיקונם הוא בכך שהם עולים לאט לאט מבחינת דומם לבחינת צומח בכך שהאדמה מגדלת את הצומח, ואחר כך מבחינת הצומח לבחינת החי בכך שבאים בעלי חיים ואוכלים את הצמחים והם נעשים חלק בלתי נפרד מגופם, ואחר כך מבחינת בעל חי בלתי מדבר הם עולים לבחינת מדבר על ידי שבא אדם ושוחט אותם ואוכל אותם בברכה ראשונה ואחרונה.

והקשה ביותר שבכל הגלגולים הוא שתתגלגל נשמת האדם בבעלי חיים שאינם טהורים ושאר שקצים ורמשים למיניהם שאז כמעט ואבדה תקוותו, שהרי אין מציאות

מעין החכמה

אז קמתי בזריזות ובקשתיך להגיש אלי את העוף בטרם יכלה אותו החתול לגמרי ויצטרך החסיד להתגלגל שוב בעולם עד שיזכה לתיקונו...

וכאשר הגשת לי את העוף ראיתי, שהחתול, על ידי אכילתו ממנו, קלקל את תיקונו עוד יותר!

ולכן הוצרכתי לתקן אותו במסירות נפש, וזה על ידי שאכלתי אותו תיכף ביושבי על מיטתי, ובמה שאכלתי אף דברים שאינם נאכלים...

ובכך הגיע אותו חסיד אל תיקונו...

כאשר הבאת לי את העוף בליל שבת, הייתי יגע מעט, לא היה בכחי אז לתקן את נשמתו, לזאת בקשתי ממך להשאיר את העוף לסעודת הבוקר כדי שאוכל לנוח מעט מיגיעתי ואז אוכל לתקן את נשמתו.

אולם בחצות הלילה באה אלי נשמת אותו האיש וצעק בקול מרה: איך לא תחוס עלי? הלא כמה יסורים ויגיעות סבלתי עד שזכיתי לבוא לעוף טהור וזכיתי שיבוא העוף לידיכם, ואיך לא תרחמו עלי כי אבוא עתה לפני דבר טמא, כי החתול עומד ואוכל מפשרו ועוד מעט ויאכל כולה, ואנא אני בא?

על אותם עכברים הוחלט לרחם עליו ולהעביר ממנו את היסורים.

לפעמים רואים כלבים וחתולים וכיו"ב שמסתובבים במקומות מסויימים או בסמוך לבתים מסויימים וכמה שמנסים לגרש אותם משם לא מצליחים והם חוזרים שוב. וכן לפעמים ישנן יונים שבונות את הקינים שלהן דוקא בחלונות של בתים מסויימים ולא מוצאים שום פתרון להיפטר מהם. והסיבה הפנימית לכל זה היא, משום שבבעלי חיים אלו מגולגלות נשמות של אנשים שבגלגולים הקודמים גרו באותו אזור ולכן הם אוהבים להגיע אליו שוב. לכן אין צורך לנסות לגרש אותם בכל הכח אלא יש להניח להם עד שהקב"ה יחליט שהתיקון שלהם נשלם ופתאום הם יעלמו מן המקום מאליהם.

ידוע ומפורסם שהגה"ק המקובל האלקי רבי יהודה פתיה זצוק"ל עסק רבות בתיקונם של נשמות מגולגלות וכיו"ב על ידי יחודים וכוונות וסייע בידם להשלים את תיקונם ולהגיע למנוחתם בגן עדן. **אמנם** הוא סבל על כך יסורים רבים, משום שהסטרא אחרא התנגדה בכל תוקף לכך שהוא מוציא מתחת ידה נשמות עשוקות ומשיבם לכור

(ראה שבת קכח:): 'צער בעלי חיים דאורייתא' (צער בעלי חיים הוא איסור מן התורה), ומכל שכן שאסור להרוג אותם כל זמן שהם לא מזיקים לבני אדם, משום שיתכן שבאותו בעל חי מגולגלת נשמתו של איזה יהודי לצורך תיקונה, ולכן צריך להיזהר שלא לצער אותו בחינם, שהרי די לו בעצם הצער הגדול שיש לו מכך שהוא שוכן בתוך בעל חי ואין להוסיף צער על צערו.

וכן מספרים חז"ל (בבא מציעא פה.) שפעם הביאו עגל לפני רבי יהודה הנשיא כדי שישחוט אותו. הלך אותו העגל והניח את ראשו תחת כנף בגדו של רבי יהודה והיה עושה קולות של בכי כמי שמתחנן על נפשו שלא ישחטהו, אך רבי יהודה לא התייחס לכך ואמר לאותו עגל 'לך לשחיטה כי לכך נוצרת'.

וכשראו בשמים שרבי יהודה הנשיא לא ריחם על אותו עגל החליטו להביא עליו יסורים קשים ומרים במשך שלש עשרה שנים, עד שיום אחד כשהיתה שפחתו של רבי יהודה מנקה את ביתו וראתה שם עכברים קטנים ובאה להשליך אותם, ואמר לה רבי יהודה - הניחי להם, שהרי נאמר: "ורחמיו על כל מעשיו" (תהלים קמה, ט), ומיד כשראו בשמים שריחם

חומרת העוונות שעשה בעבר והתמלא צער גדול כל כך עד ששלח יד בנפשו. ועל כך שהמית את עצמו לדעת נענש לחזור בגלגול בכלב זה, והוא כך כבר שנים רבות וטרם זכה לבוא על תיקונו כיון שמעשה זה חמור יותר מכל העבירות שעשה בחייו גם יחד, וכעת הוא בא והתחנן לפני שאשתדל לסייע לו להשלים סוף סוף את התיקון שלו, ולחשתי לו באזנו שבעזרת ה' אשתדל.

רבי יהודה אכן עסק בתיקונו, ולאחר מספר ימים ראו שהכלב נדרס למוות לאות ולסימן שנשלם התיקון שלו והגיע בזכות רבי יהודה למחיצתו בגן עדן.

מספרים שבעת שערכו לכבוד מרן פאר הדור והדרו רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל את טקס ההכתרה לתפקידו הרם כראשון לציון והרב הראשי לישראל בבית הכנסת הגדול, במשך כל הטקס ישבה יונה לבנה על אדן החלון שבסמוך למקום שישב בו מרן, ושום דבר לא הועיל לסלק אותה החוצה.

לאחר מכן הסביר מרן שהיתה זו אמו הצדקת שירדה מהעולם העליון בדמות יונה לבנה ובאה לטקס הכרתו כדי לברכו שיצליח בתפקידו החדש ויאריך ימים על ממלכתו.

מחצבתם ולכן נלחמה בו בכל כחה - אך בכל זאת רבי יהודה לא הפסיק לעסוק בזה מגודל הרחמנות שהיתה לו על כל אותן הנשמות האומללות והנדחות שזקוקות לתיקון.

פעם כשהיה רבי יהודה פתיה הולך עם תלמידיו ברחוב, הגיח מאי שם כלב גדול ואימתני ובא לעבריהם. כולם נסו על נפשם מלבד רבי יהודה. הכלב הגדול ניגש לרבי יהודה בהכנעה גדולה והכניס את ראשו בין רגליו של רבי יהודה והחל לילל לפניו כמי שמתחנן על נפשו. רבי יהודה הקשיב לו וענה לו דבר מה באזנו והכלב הלך לו. התלמידים שראו מן הצד את כל מה שקרה תמהו על כך ושאלו את רבם מה היה עניינו של כלב זה.

וכך הסביר להם רבי יהודה: בכלב זה מגולגלת נפשו של איזה אדם אחד שעבר על עבירות קשות ביותר. יום אחד הוא נקלע לשיעור של מרן הבן איש חי זיע"א ודברי קדשו נגעו ללבו והחליט לעשות תשובה שלימה. ואכן מאותו יום תיקן את כל מעשיו עד שבמשך הזמן נעשה לבעל תשובה אמיתי ומחלו לו מן השמים על כל עוונותיו.

יום אחד - המשיך רבי יהודה לספר - קרא אותו האיש באיזה ספר על

היו עינים זכות וטהורות, לכן יכל לראות בכל דבר מי שוכן בתוכו. **ועתה** נשאר לברר: מה עושים?

ואכן, ברכותיה עמדו לו במשך כל השנים שעלה והצליח בצורה נפלאה עד אריכות ימים ושנים. מכיון שלמרן

ואהבת לרעך כמוך

אליעזר דסלר זצ"ל וכתב כך (הובא בספרו מכתב מאליהו ח"ד עמוד 170):

אדם שרצח את חברו בשגגה עונשו גלות, שנאמר: **וְאִשֶּׁר יְבֵא אֶת רַעְהוּ בִיעֵר לְחֹטֵב עֲצִים וְנִדְחָה יְדוּ בְגֵרָוֹן לְכַרְתְּ הָעֵץ וְנִשְׁלַח הַבְּרִזָּל מִן הָעֵץ וּמִצָּא אֶת רַעְהוּ וּמָת הוּא יָנוּס אֶל אַחַת הָעָרִים הָאֵלֶּה וַחַי" (דברים יט, ה).**

ועניין הגלות שחייבה תורה לרוצח בשגגה, שיגלה מעירו לעיר מקלט, יש בו מעין 'נע ונד תהיה בארץ' הנאמר בקללת קין.

היינו שירצה את עונשו על ידי גלות. ויש בזה גם בחינת 'מדה כנגד מדה', שהרי הוא גרם שנפש הנהרג תינתק ממקומה בעולם הזה, ולכן יגלה וינתק גם הוא ממקומו הקבוע.

ועוד, יש בזה לימוד ותיקון לחטאו: כי מה גרם לו לזלזל בחיי חברו, ודאי שהיה טרוד יותר מדאי בעסקי עצמו ובצרכיו הגשמיים, לכן מגלים אותו ממקומו ומנתקים אותו מעירו ומעסקיו, ועליו ללמוד מזה

והנה, פשוט הדבר, שכדי לזכות ולהכיר את עבודתו הפרטית, צריך הרבה ישוב הדעת והתבוננות. אך, גם לכך, לזכות לישוב הדעת והתבוננות, צריך זכויות.

והפרשה שלנו מגלה לנו דרך נפלאה איך אפשר לזכות לכך.

בפרשה הקודמת - פרשת יתרו - קיבלנו את התורה. והנה, הגיוני ביותר, שבפרשה שלנו - הבאה אחר מתן תורה, נקבל את המצוות שבין אדם למקום: מצוות הקרבנות והנסכים, דיני טומאה וטהרה, לימוד תורה וכדומה...

והנה, לא כך! אלא, רוב הפרשה עוסקת בעניינים שבין אדם לחברו: דיני הרחקת מזיקין, לא לענות יתום ואלמנה וכדומה...

וזה בא ללמדנו: ברצונך לזכות לישוב דעת, היזהר בכבודו של הזולת. והישמר מלהזיק לו בנפש וברוח.

בעיצומם של ימי 'השוואה' הנוראה, ישב הגה"צ רבי אליהו

הן החיים מתמוטטים, והמנוחה ושלות החיים נסתלקו לגמרי. ועוד, שמקצה תבל עד קצהו רצים וטסים המוני בני אדם בממדים ובמהירות שלא היו כמותן מעולמים. הם חושבים בדעתם שעושים כל זאת לשם הנאה, או לשם מה שקוראים 'בידור' שהוא באמת פיזור הנפש, דהיינו בלבול הדעת.

אנו צריכים לדעת, לפי עומק דעת תורתנו הקדושה וסודותיה, שמה שבני אדם בהמוניהם מטלטלים ממקום למקום בלי הרף אינו אלא מקללת קין: 'נע ונד תהיה בארץ'.

כך הן תוצאות הציביליזציה המודרנית שהתייצבה על דרך הכחשת התורה: הבהילות גוברת, השחיתות והרציחות מתרבות, איש נשמר מאחיו ואין בטחון, ומנוחת הנפש מסתלקת.

ומבחוץ סכנות, מלחמות איומות שבכחן להרוס ולהחריב את כל חיי העולם הזה חס ושלום, סכנות הממלאות את כל האויר, כל נשימה ונשימה ממש... עיי"ש באורך.

ונעזוב את העבודה הפרטית ונתרכז בעבודה הכללית...

למעט את דביקותו הנפשית לגשמיות שהיא גרמה לקלקולו.

אך יש בעניין 'נע ונד' ויגלות' עוד דבר נוסף, והוא בחינת 'סוד'. התוכן הפנימי של נע ונד החיצוני הוא בחינת בלבול הדעת, כי מי שחטא נגד חיי חברו, דעתו נעשית מטורפת וחיי אינם חיים, והתוצאה החיצונית מזה היא, שאינו יכול למצוא מקום קבוע בעולם להתיישב בו.

וכתבו המקובלים, שמי שנאלץ להיעקר ממקומו ולנסוע הרבה בעולם לצורך פרנסתו, ודאי שדבר זה בא לתקן חטא של רציחה, או בגלגול זה או בגלגול אחר, או שזה מחמת החטא הידוע שיש בו מעין רציחה, כמו שאמרו חז"ל (נדה יג.).

והנה עדים אנו בדורנו לתופעות איומות, שהרציחות מתרבות למעלה ראש, דם האדם נעשה הפקר ממש ואיש את רעהו חיים בלעו. ולדאבונו הגדול, גם מבפנים לחומת התורה לא נמלטנו מזה לגמרי, כי תחת מסוה של 'מצוות' יורד אחד לחיי חברו, מביישים רבים ומספרים לשון הרע, שכל אלו מאבזרייהו דרציחה כידוע. וגם התוצאות הנוראות לא איחרו מלבוא:

חשיבות לימוד התרי"ג מצוות

מצוות שהרי ישנם מצוות השייכים דוקא לכהנים וללויים, וישנם מצוות השייכות דוקא לנשים.

וגם המצוות השייכים ליהודי ישראל, אין ביכולתו לקיים את כולם, שכדי לקיימים נצרכים תנאים מסויימים שמצויים לעתים רחוקות מאוד.

כגון המצוה 'להחזיר גרושתו', והרי זו מציאות נדירה שזוג נורמלי מתגרש...

וכגון המצוה לפדות בן בכור. שכדי לקיימה צריכים כמה תנאים: שההורים לא יהיו כהנים ולויים, ושהוולד הראשון יהיה זכר... ומה יעשה מי שנולדה לו בת בכורה?

ואם כן, איך אפשר לקיים את כל התרי"ג מצוות?

על כך עונה הבן איש חי: כל מצוה שאפשר לקיימה במעשה, צריך לקיימה בשלשה חלקיה, והם: מעשה, דיבור ומחשבה.

אך, מצוה שאי אפשר לקיימה במעשה, מספיק לקיימה בדיבור ומחשבה.

כתב הגה"ק רבינו יוסף חיים זיע"א,¹⁶ וזתו"ד: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִׂים לִפְנֵיהֶם - כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי שֶׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעַת יָצָא לְחֻפְשֵׁי חָנָם. אִם בְּגִפּוֹ יָבֵא בְּגִפּוֹ יָצָא" (שמות כא, א-ג)...

ויש לדרוש בדרך רמז: 'עֶבֶד עֲבָרִי' הנאמר כאן הוא היהודי, שהוא עבד להקב"ה.

והקב"ה ציוה את עבדו היהודי תרי"ג מצוות.

ויהודי צריך לקיים את כל התרי"ג מצוות במחשבה, דיבור ומעשה. וכמו שכתב רבינו האריז"ל (שער הגלגולים, הקדמה יא), "וז"ל: דע, כי האדם צריך שיקיים כל התרי"ג מצוות. ואם חסר אחת מהם, עדיין נפשו חסרה, כפי שיעור המצוות שחסרו ממנו..."

גם צריך שתדע, כי האדם צריך לקיים כל תרי"ג מצוות, במעשה, דיבור, ומחשבה...

והנה, אין אדם בעולם שיכול לקיים במעשה את כל התרי"ג

את המצוות שיכלתי לקיים, ומה שלא יכלתי לקיים במעשה קיימתי בדיבור ובמחשבה.

אזי, שכרו יהיה, '**בְּגַפּוֹ יֵצֵא**' - יצא זכאי בדינו, וכל כחות הדין הרמוזים בשם אלקים יכנעו לפניו, ולאחר פטירתו יגיע למקומו בשלום. (ומה שכתוב גם כאן ג' שמות אלקים היינו כנגד שמות אלקים שבבינה, גבורה ומלכות) ... עיי"ש.

מכאן נלמד את החשיבות הגדולה בקביעת לימוד בספרי המצוות. כגון: בספר החינוך או בספר המצוות לרמב"ם וכדומה... שעל ידי לימודו בהם הריהו מקיים את התרי"ג מצוות בדיבור ובמחשבה.¹⁷

וזה נעשה על ידי לימוד התרי"ג מצוות.

והנה כנגד שלשה חלקי המצוה: מחשבה, דיבור, ומעשה - ישנם שלשה שמות אלהים.

והשם אלהים בגימטריא הוא שמונים ושש כגימטריא של המילה **פ"ו**.

וזה מה שאמרה לנו התורה: **'אם בְּגַפּוֹ יָבֵא בְּגַפּוֹ יֵצֵא'**.

'אם בְּגַפּוֹ' - המילה '**בְּגַפּוֹ'**, מתחלקת לשנים ג' **פּו**, והם ג' שמות אלקים (שכל שם אלקים הוא בגימטריא פו) המכוונים כנגד מחשבה דיבור ומעשה.

ו'אם בְּגַפּוֹ יָבֵא' - הוא בא בטענה להקב"ה: אני קיימתי במעשה

מעין החכמה

שניחנו בהם, הצליחו ומצליחים לעלות ולהתעלות בתורה וביראה, ורבים מהם נעשים בני תורה ותלמידי חכמים מופלגים.

היה שם בחור אחד שבא לשיבה עם רצון אמיתי ועם שאיפות גדולות, אבל למרות זאת כל מאמציו עלו בתוהו. לאחר שבועות ארוכים נשאר במצבו הראשוני בלי שום התקדמות. כשנוכחה הנהלת השיבה כי הבחור הגיע למיצוי יכולותיו והפירות אפסיים, דנו האם יש טעם שימשיך בלמודיו בישיבה. לבסוף החליטו לשוחח אתו ישירות בענין.

17. סיפר הגה"צ רבי שלמה לוונשטיין שליט"א (ומתוק האור - מגילת אסתר עמוד 501) וז"ל:

לאחר התמוטטות המשטר הקומוניסטי בברית המועצות, נפל ימסך הברזל ונפתחו השערים. רבי משה סולוביצ'יק מְצִיֶרֶךְ יסד במוסקבה ישיבה מיוחדת עבור בני המקום. אל הישיבה, 'תורת חיים' שמה, נוהרים צעירים יהודים רבים מערי רוסיה שנפשם חשקה בתורה. לרובם ככולם אין רקע דתי, ובוודאי לא רקע תורני וישיבתי. אך בכח הרצון המיוחד שלהם ובכשרונות המזהירים

עשיתי כל רע ואין לי שום מושג לגבי מעשיהם של האחרים. אולם החוקר לא קיבל את דברי והחזיר אותי לתא המעצר.

במשך שבועות ארוכים הייתי כלוא בבית הכלא בתנאים לא תנאים. יום רדף יום ולא ידעתי את נפשי מרוב צער. אילו היתה סיבה מוצדקת לכליאתי - ניחא, אבל הרי ידעתי כי אני כלוא מאחורי סורג ובריה על לא עוול בכפי, ולכן התסכול גבר שבעתים. מה פשעי ומה חטאתי שאני נאלץ לשהות בחברת פושעים ועבריינים?

כעבור כמה חדשים שוחרתי לחופשי בחסדי שמים. אולם הטראומה של התקופה הקשה ההיא מלווה אותי עד היום.

לימים התבררה לי סיבת המעצר. באותה מסעדה ישבו שלשה אנשים ושוחחו ביניהם ובתוך הדברים השמיעו אמריות חתרניות נגד השלטון. היה שם מי שהאזין להם והוא דאג להזעיק את אנשי הק.ג.ב. אולם הללו לא הסתפקו במעצרים של השלשה אלא עצרו את כל יושבי המסעדה. ומדוע? פשוט מאוד: לדידם, כל מי ששהה בסביבתה הקרובה של אותה קבוצה של מתנגדי המשטר, גם אם זה היה באקראי, בוודאי יש לו איזשהו קשר אליהם ויש לעוצרו ולחקור אותו.

ראשי הישיבה האזינו בקשב רב לסיפורו של הבחור, אך התקשו להבין מה הוא קשור לענין שלשמו הם נועדו עמו.

המשיך הבחור ואמר: יבוא יום ועם ישראל יזכו לגאולה, ויתקיים בנו: "ומלאה הארץ דעה את ה'" (ישעיה יא, ט), ומי יזכה אז לימקום של כבוד? מי שהשכיל למלא עצמו

כששמע הבחור כי עומדת על הפרק שאלת המשך לימודיו בישיבה, פרץ בבכי סוער. לאחר שנרגע התחנן על נפשו: אנא, השאירו אותי בישיבה. כל משאת נפשי היא להסתופף בבית ה', להיות דבוק בתורה ובלומדי התורה.

ואז הוסיף ואמר: ברצוני לספר לכם סיפור מעברי ואז תבינו היטב את אשר מתחולל בנפשי.

וכה סיפר: בתקופות הקשות של השלטון הקומוניסטי בברית המועצות היו החיים מלווים בפחד נורא. אימת המשטרה החשאית של השלטונות - הק.ג.ב - היתה מוטלת על אזרחי המדינה. אנשים חששו לשוחח בחופשיות ביודעם כי יש מי שמצותת להם.

פעם ישבתי באיזו מסעדה ולגמתי קפה לתומי. לפתע נעצרו בחריקת צמיגים שלש ניידות של הק.ג.ב. בתוך דקות נעצרו כל יושבי המסעדה, ואני בתוכם, והוכנסנו לתוך הניידת. הובילו אותנו לבית מעצר, ושם שהייתי בחברת אסירים נוספים, חלקם פושעים ועבריינים פליליים. לא היה לי שמץ של מושג מה עילת המעצר.

לאחר כמה ימים הובלתי לחדר חקירות. הייתי עייף ומותש ומצב רוחי מדוכדך לגמרי. החוקר ישב מולי ושאל אותי בטון קשוח: מה עשית שם במסעדה? השבתי לו כי ישבתי לתומי ולגמתי קפה - מעשה שלדעת הכל אין בו שום דופי. הוא לא השתכנע והפעיל כנגדי כל מיני שיטות חקירה קשות ואכזריות בנסיון להוציא ממני מה היתה סיבת שהייתי במסעדה באותה עת. אך אני בשלי: אני עצמי לא

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ב. כדי להגיע לשלימות על האדם לקיים את כל התרי"ג מצוות של תורה במחשבה, דיבור ומעשה. וכאשר מגיעים למצוות שלא ניתן לקיים אותן במעשה, כגון מצוות ששייכות אך ורק בזמן בית המקדש או רק לכהנים וכדומה, אזי צריך לקיימן לפחות במחשבה ובדיבור וזאת על ידי שהאדם עוסק בלימוד המצוה ועל ידי כך נחשב לו הדבר כאילו הוא מקיים אותן במחשבה דיבור ומעשה. **מכאן נלמד את החשיבות הגדולה בקביעת לימוד בספרי המצוות.** כגון: בספר החינוך או בספר המצוות לרמב"ם וכדומה שעל ידי לימוד ועסק בספרים אלו **זוכה האדם לקיים את כל התרי"ג מצוות.**

ג. כנגד התרי"ג מצוות שהם רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה יש תרי"ג אורות עליונים וכאשר אדם שומר ומקיים את אותן רמ"ח מצוות עשה נמשכים עליו אותם אורות

א. הקב"ה ברא את הנשמות שלמות ומושלמות ותפקידנו להחזירן ליוצרן כשהן מושלמות במצוות ומעשים טובים וללא שום חטא ועוון. על כן, נשמה שמגיעה לשמים חסרה ומלוכלכת, **צטורך לרדת שוב לעולם הזה ולהתגלגל כדי לתקן את אשר פגמה.**

מצד אחד רצונו יתברך שכל נשמה תחזור למקומה ולא תאבד חס ושלוש. ומצד שני לא ניתן בשום אופן לקבל את הנשמה כפי שהיא מלוכלכת בעבירות **ולכן עליה לעבור תיקון כעין כיבוס כדי שתשוב לשלימותה.** ודבר זה נעשה על ידי חזרה בגלגול לעולם הזה.

תחילה היא יורדת לעולם בתור בן אדם וכך עד ג' פעמים. ואם עדיין לא השלימה את תיקונה שבים ומחזירים אותה בגלגול של בעלי חיים וכן הלאה.

מעין החכמה

החוק, אבל עצם הישיבה שלי בסביבתם של מתנגדי השלטון כבר חיברה אותי אליהם! ואז אוסיף ואטען לממונה בישיבה של מעלה: אמנם אני עצמי לא זכיתי ללמוד תורה, אבל לפחות ישבתי בסביבתם של לומדי תורה, ועצם ההסתופפות בחברתם כבר חיברה אותי אליהם, יש לי זיקה וקשר עמהם! מה שהיה נכון בעיני השלטונות הסובייטים, מן הדין שיהיה נכון גם כאן!

הבחור סיים את דבריו. איש, כמוכן, לא דיבר עוד על האפשרות להוציאו מן הישיבה.

בתורה, מי שדבק בה. גם אני ירצה להיות ביניהם, אבל השומר בכניסה יעצור אותי ולא יתן לי להיכנס. הוא יערוך לי 'מבחן כניסה'... יבחן אותי על סוגיא זו ועל סוגיא אחרת - ופי אלס. מנין לי לדעת אם לא למדתי?

ואז, רגע לפני שישלך אותי מן המקום, אומר לו: הלא יודע אתה כי בעבר נכלאתי בכלא הסובייטי למשך כמה חדשים, ועל מה האשימו אותי? על כך שיישבתי בסביבה של מתנגדי השלטון. זה היה כל פשעי וחטאתי! אני עצמי לא עשיתי שום מעשה שנגד את

ביותר, ואם הוא עובר חלילה על עבירה שחייבים עליה כרת, נכרת ונפסק החבל לגמרי, ונאבד הקשר שבין האדם לבוראו. והתקנה של אותו אדם **זה רק על ידי תשובה שלימה, ובעיקר תשובה מאהבה**, אשר עליה נאמר: גדולה תשובה שמביאה רפאות לעולם, וגדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד. זוהי כחה של תשובה אמיתית מאהבה ומעומק הלב שמחברת בין האדם לאביו שבשמים.

ו. במתן תורה כרתנו ברית נצח עם הקדוש ברוך הוא שרק עם ישראל לבדם מיוחדים ומאוחדים עם הבורא ועם התורה הקדושה, ואין לשום אומה חלק ונחלה עמנו ועל כך צריכים אנו לשמוח שמחה גדולה ועצומה עד אין קץ. ולכן תיקנו לנו חכמינו ברכה מיוחדת להודות לה' בכל יום: 'ברוך אתה ה', אלקינו מלך העולם, **אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו**. ברוך אתה ה', גותן התורה.

כשאדם מברך בבוקר את ברכת: 'ברוך שלא עשני גוי', **עליו להודות לה' יתברך על הזכות העצומה שנפלה בחלקו להיות חלק מעם ישראל עם הנצח. ויתר ממה שאדם שש ושמח מירושה גדולה שנפלה לו צריך לשמוח מעצם היותו יהודי בנו של הקב"ה. ולכן עליו לרקוד ולשמוח ולומר בכל יום: 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה מאוד ירושתנו**.

המכוונים כנגד הרמ"ח מצוות עשה. וכאשר שומר ונזהר מלעבור על השס"ה מצוות לא תעשה זוכה ונמשכים עליו אותם אורות עליונים המכוונים כנגד שס"ה מצוות לא תעשה. **ואדם השב בגלגול יש מצוה ששייכת ומיוחדת לו (מלבד החיוב בשאר המצוות) ובכל פעם שהוא מקיים את המצוה השייכת לו הוא מרגיש הארה עצומה ונוראה. כי המצוה השייכת לו מאירה עליו בהארה נפלאה והתגלות מיוחדת.**

ד. כל נשמה בירידתה למטה, יש לה עבודה כללית ועבודה פרטית. **ותפקידה של הנשמה לרדת לעולם הזה כדי להגביר את הצורה על החומר. להאיר את העולם באור תורה ונר מצוה.** וכדי שאדם יזכה להכיר את עבודתו הפרטית הוא צריך לשם כך הרבה ישוב הדעת והתבוננות. ומעל הכל הוא צריך זכויות. והרבה. ומפרשתנו אנו לומדים שמה שמזכה את האדם בישוב הדעת והתבוננות **זה הזהירות בכבודו של הזולת** ושמירה מלהזיק לו בנפש וברוח.

ה. כל אדם קשור לשורש שלו בשמים על ידי דבר שנקרא 'חבל הכסף' שהוא שזור מתרי"ג חוטים דקים מן הדקים וכשהאדם מבטל מצוה כלשהי או עובר על עבירה כלשהי, נפסק ונחתך אותו חבל דק שכנגד אותה מצוה, ובזה הוא מחסר מחבל ההמשכה, וככל שהוא מרבה לעבור על עוד ועוד מצוות, נפסקים עוד ועוד חבלים דקים מהחבל הכללי, **ונגרמת לו חלישות גדולה**

”ענין שליח הוא למעשה ק"ם מה התמורה מאשר”

מוקדש לברכה והצלחה
של ידידינו היקרים והאהובים
אוהבי התורה ולומדיה

משפחת מרמלשטיין היקרים
ה"ה פריץ מנשה בן רבקה הי"ו
ומרת ציפורה צהובה בת ראשע תחי'
והילדים היקרים
הנה מוכל נהמה, היום הוד
ליאורה פריידא, יצחק יוסף ומאיה דהל.

זכות המצוה תגן בעדם ובעד כל אשר להם
ויצליחו בכל מעשי ידיהם וישפיע להם ה'
יתברך שפע טובה וברכה אושר ושמחה ונחת
יהודי חסידי מכל יוצאי חלציהם לאורך ימים
טובה ברכה ושמחה
אמן אמן.

המעוניינים להקדיש לברכה, לרפואה
ולהבדיל לעילוי נשמת יקיריהם: 08-3740200

כתובת ספר תורה

לע"נ 'אבא של כולם' אבינו מו"ד
הרב יודם מיכאל אברג'יל זיע"א

- זכות אדידה ונדידה -

מס"ד

50% הנחה
ברכישת פסוק

אפשרות לברכות
ומקטעים מיוחדים

36 ש' בלבד
לרכישת אות

הרכישה באמצעות האתר או בטלפון

תעודה מהודרת לכל נרשם

www.hameir-laarets.org.il
054-3964949 • 08-3740200

שיעורי השבוע

ספי הרהג רבני ישראל אמר"ל שליט"א

זמני שבת קודש

פרשת משפטים
כ"ו שבט התש"פ

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:45	18:07	17:15	באר שבע
18:42	18:04	17:12	תל אביב
18:43	18:05	17:13	חיפה
18:44	18:06	17:13	אילת
18:46	18:07	16:55	ירושלים
		17:15	ירושלים 20 דק'

כל יום | 4:30 'חובת התלמידים', 17:00 'עין יעקב'
בבית הכנסת 'המאיר לארץ' רחוב חיל שריון 39

נתיבות

שני (כל שבוע) | 20:00
בבית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אשדוד

שידור חי

שלישי ל' שבט 25/2 | 20:00
בבית הכנסת 'עזרא הסופר' רחוב עולי הגרדום 1

יבנה

רביעי א' אדר 26/2 | 20:00
בבית הכנסת 'רמת אשכול' רחוב ראול וולנברג

חיפה

חמישי ב' אדר 27/2 | 20:00
בבית הכנסת 'נצח שלמה' רחוב וולף 5

פתח תקוה

שישי (כל שבוע) | אחר שחרית
בבית הכנסת 'המאיר לארץ' רחוב חיל שריון 39
אחר השיעור תתקיים קבלת קהל (עד השעה 10:30)

נתיבות

שיעורי השבת

כבית הכנסת 'המאיר לארץ'
חיל שריון 39, נתיבות

16:25 מנחה, קבלת שבת
שיחה ועריבת

5:00 שחרית, קידוש
ושיעור חסידות 'אליבא דנפשא'

14:00 שיעור 'תומר דבורה'
15:15 מנחה

17:45 ערבית מוצש"ק

ברוכים הבאים בשם ה'

מסילות אל הרב

ספי קדשו של אמר"ל זי"ע"א

תורת ה' נמסרה למשה רבינו בזכות
קדושתו וענוותנותו, והיא נמסרת
מדור לדור ע"י צדיקי האמת.

בית של תורה צריך להישען על
צדיק אמת שתורתו תורת אלוקים
חיים, ודעתו מזוככת ע"י תורה
לשמה שנוקנת בארבעים ושמונה
קניינים.

בית זה יסודותיו איתנים ויציבים.

היה שותף

בהפצת תורה חובקת עולם

לתרומות: בנק מרכנתיל דיסקונט,
סניף 721 נתיבות, חשבון 23357.
בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519.
וכן בכל עמדות 'נדרים פלוס'